

sundhedsministerposten? Af den enkle grund at da forelå forslaget ikke. Som jeg sagde, har jeg faktisk lagt temmelig mange kræfter i og fået inspiration til, hvordan man kan håndtere den vanskelige blokering, som maksimumsdirektivet repræsenterer. Det er faktisk lidt af et columbusæg at kombinere en solidarisk forsikringsordning med en regresordning, hvor man stiller virksomhederne til ansvar, hvor der kan gøres ansvar gældende, og hvor denne proces bliver ført af en ligeværdig partner og ikke af en lemlæstet patient.

Jeg synes, der er mange konstruktive ideer i det forslag, vi har lagt frem, og jeg må sige, at det glæder mig meget, at ministeren har taget dem til sig, og at vi nu kan behandle dem i forbindelse med det lovforslag, som er bebudet, og som jeg mener, så vidt jeg har haft lejlighed til at se det, er meget analogt med den model, der her er lagt frem.

Jørn Jespersen (SF):

Nu siger fru Ester Larsen meget skråsikkert, at der intet alternativ er til det forslag. Venstre stiller: At det er patienterne, der skal betale for finansieringen af medicinskadefonden, og at den eneste anden mulighed er, at der ikke sker noget. Jeg vil bede fru Ester Larsen om at dokumentere og forklare, hvorfor det er umuligt i henhold til EF's produktansvarsdirektiv at lave en obligatorisk bidragspligt for medicinfabrikkanterne til en fond.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg synes, det var mere hensigtsmæssigt, at spørgsmålet blev rettet til Justitsministeriet frem for til mig.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg konstaterer så, at den skråsikkerhed, som Venstre har i det spørgsmål, ikke har ret meget belæg.

(Kort bemærkning).

Ester Larsen (V):

Jeg konstaterer en rimelig stor despekt for Justitsministeriet. Jeg kan sige, at den vurdering, som er Justitsministeriets, deles af en række førende jurister her i landet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagens overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af lovforslag nr. L 236: Forslag til lov om butikstid m.v.

Af erhvervsministeren (Mimi Jakobsen).
(Fremsat 21/4 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lotte Henriksen (S):

Debatten om lukkeloven har jo været en føljeton ud over det sædvanlige. Daglige historier om kaffefiltre, rullepølser og jerngitre har udgjort en stor del af debatten. Sortimentslisten har ikke været nem at afgrænse, og det er også en af begrundelserne – én af dem – for, at lukkeloven i dag ligger i en ny udgave, i hvert fald som et forslag til en ny.

I Socialdemokratiet har kaffefiltrene ikke været det vigtigste, men derimod: Hvordan sikrer vi, at den livlige detailhandel, vi har i dagens Danmark, bevares, hvor et uddannet personale, der ved, hvad de sælger, servicerer os? Hvordan sikrer vi forbrugerne den bedste service? Hvordan sikrer vi, at store butikker ikke udkonkurrerer de små og dermed gør tilbudene til forbrugerne færre og dårligere? Hvordan sikrer vi, at vore bymidter ikke uddør i kraft af konkurrence fra supercentre, der er til for det bilende indkøbsfolk? Hvordan sikrer vi, at unge ikke overfalder på tankstationer om natten, fordi de passer butikken alene?

Lovforslag nr. L 236 løser ikke alle disse spørgsmål, men med miljø- og energiministerens udvalgsarbejde om lavprisvarehuse og bycentres regulering via planlovgivning håber

vi at kunne få en del af svarene. Tilsvarende ser vi frem til, at den bebudede kommission om udviklingen af butiksstrukturen skal analysere sammenhængen mellem forbrugernes ønsker om nærhed og kvalitet.

Med vedtagelse af denne lov for en 5-årig periode forventer vi, at såvel kommissions- som udvalgsarbejdet siden vil smitte af på revisionen af loven, selv om rækkefølgen vel reelt set burde have været omvendt. Til gengæld hilser vi med glæde, at de unge ikke længere må arbejde alene i aften- og nattetimerne.

Ved en butikslov vil det altid være afgrænsningsbehovet, der skaber problemerne. Den ene afgrænsning i lovforslaget handler om øl, vin og spiritus, som fortsat skal afskærmes efter kl. 20. Vi kender allerede historierne om gitrene – hvad de koster at etablere osv. – men i Socialdemokratiet er vi enige i forbudet mod salg af spiritus i aften- og nattetimerne samt i weekenden af de alkoholpolitiske og ordensmæssige hensyn, som er nævnt i lovforslaget.

Med lovforslagets vedtagelse ophæves begrænsningen i mulig åbningstid fra mandag til lørdag. Det bliver nu op til den enkelte butik at fastsætte denne – også uden at skulle tage hensyn til en eventuel beliggenhed i et butikscenter, i hvert fald hvad kommende kontrakter angår.

Sortimentslisten ophæves også, men når butikkerne stadig skal være lukket om søndagen for de flestes vedkommende, er det nødvendigt med en ny afgrænsning.

For os er det vigtigt, at der fortsat holdes lukket om søndagen, og vi har lyttet os til, at både butiksindehavere og ansatte også finder, at det er vigtigt. Det er derfor nødvendigt fortsat at fastholde en afgrænsning mellem almindelig åbningstid fra mandag til lørdag og så søn- og helligdage. Derfor indføres omsætningsgrænsen.

Der kan formodentlig stilles en hel del spørgsmål til den, bl.a. spørgsmål om størrelse, håndhævelse og kontrol, og det er spørgsmål, som vi kan få afklaret gennem udvalgsarbejdet.

Med disse bemærkninger skal Socialdemokratiet så hermed tilslutte sig forslaget, idet der dog er et antal socialdemokrater, der ikke kan støtte det.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Vi har her at gøre med et forslag, som er udtryk for en politik, når den er allerværst, hvor der

indgås en studehandel, og hvor man for at få noget igennem, der har noget med noget helt andet at gøre – i det her tilfælde miljøet – indgår vilkårlige aftaler på et helt andet område, her butikkerne.

Jeg synes, at det er noget af det værste, jeg har været med til i den tid, jeg har været i Folketinget. Jeg savnede i det ordførerindlæg, vi lige hørte, bare *nogle* overvejelser over, hvorfor man laver et så radikalt bud med, hvad der hidtil har været det bærende for butikslovgivningen, nemlig hensynet til de ansatte.

Jeg hørte lige nu, der blev sagt, at man var glade for, der var en begrænsning for de unge. Jamen hvad med alle de andre ansatte, som nu kan tvinges til at skulle arbejde midt om natten, hvis deres arbejdsgiver synes det? Hvad med hensynet til alle andre butiksansatte i det her land?

Små butikker har altid været noget af det, man har talt om. Man har talt om, at man skulle beskytte den lille butik. Hvor var dét hensyn henne i den ordførertale, vi lige hørte? Når vi ser bort fra de små døgnkiosker, hvor er hensynet til landets små butikker så henne i dette lovforslag? Dét vil jeg godt høre fra Socialdemokratiet.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fra SF's side har vi lyst til at sige til samtlige andre partier: Det er noget slemt rod, I har fået lavet i denne lukkelovssag, og det bliver værre og værre.

Det er jo altid spændende at høre, hvor Socialdemokratiet står i den her debat, og hvordan det udvikler sig hen ad vejen. Når man så i dag hører den socialdemokratiske ordfører, er det påfaldende, at der er en mangel på bagvedliggende overvejelser om, hvilken butiksstruktur man ønsker i dette land. Hvad er det for nogle overvejelser om den fremtidige forsyning af dagligvarebutikker, specialbutikker, storcentre osv., der ligger bag støtten til dette forslag?

Jeg vil gerne slutte mig til hr. Frank Aaens spørgsmål: Hvad er det for et hensyn til de ansatte, der ligger her? Hvad er det for et hensyn til de mange små erhvervsdrivende – slagtermestre, urmagere osv. – som vil få forringet deres arbejdsvilkår ganske voldsomt, der ligger bag?

Når fru Lotte Henriksen taler om de unge, som ikke må arbejde alene, så vil jeg gerne spørge: Er det Socialdemokratiets vurdering, at det

med dette forslag er forbudt, at man f.eks. holder en døgndiscountbutik åben om aftenen, hvis der er 1 voksen og f.eks. 3 unge til stede? Vil det kunne lade sig gøre?

Det kunne også være rart at få Socialdemokratiets overvejelser vedrørende grænsen på de 15 mio. kr. på søndage. Hvorfor er 15 mio. kr. det rigtige beløb? Hvorfor lander den dér? Hvem skal i øvrigt kontrollere det? Hvordan sikrer man, at det bliver overholdt? Hvilke omgælsesmuligheder er der?

Og på den måde kunne man stille en lang række spørgsmål – de vil formentlig komme i løbet af debatten – men i hvert fald: Bare én overordnet politisk begrundelse fra Socialdemokratiets side ville være på sin plads.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Politisk studehandel eller ej, så vil jeg alligevel vove den påstand, at man skulle være en anelse naiv, hvis man ikke ved, at i alle de politiske aftaler, der indgås, har nogle nogle ønsker, og andre har andre ønsker. Det er et give og tageforhold, lige så snart man indgår i politiske forhandlinger. Alene dét at etablere sig som et politisk parti og ønske sig indflydelse i Folketinget er den type forhandlinger jo en del af.

Jeg kan ikke nå at svare på alle spørgsmålene, men vil sige, at ikke mindst de sidste af de spørgsmål, som hr. Jørn Jespersen rejste, har jeg også selv peget på skal være en del af udvalgsarbejdet, herunder ikke mindst problematikken om kontrol osv., som der formodentlig kan stilles en del spørgsmål til og også siden følges op på.

Med hensyn til spørgsmålet om hensynet til de ansatte, så vil jeg sige, at én af årsagerne til, at vi fortsat ønsker, at der skal være søndagslukket, er et ønske om fortsat at tage det hensyn til de ansatte, som vi mener der skal tages.

Derudover er der altså i forhold til kommissionsarbejdet og udvalgsarbejdet lagt op til, at vi skal se på butiksstrukturen; hvordan den så kan påvirkes senere hen, det vil tiden vise. Men vi mener faktisk, at der gennem det her kommissionsarbejde vil blive åbnet op for den diskussion, og der vil siden hen også kunne blive fulgt op på arbejdet.

Jeg gjorde faktisk en del ud af at sige, at vi bekymrer os en del om butiksstrukturen. Og vi mener faktisk, at der i det her forslag åbnes op for, at også de små butikker kan have åbent ud over den åbningsstid, der ligger i dag.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Hr. Frank Aaen kan vælge, hvis han vil, at tro på alt, hvad der står i aviserne. Det er ikke noget, jeg vil anbefale, men det kan man selvfølgelig vælge.

Jeg vil bare gerne af hensyn til referatet af dette møde gøre klart opmærksom på, at der ikke er indgået nogen form for handel endsige studehandel, som involverer de grønne afgifter, aftalekomplekset og lukkeloven.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg skal da ikke kunne sige, hvordan det her lovforslag er blevet til, og om det har sammenhæng med de grønne afgifter, men jeg vil gerne have lov til at undre mig højlydt over, at Socialdemokratiet lige pludselig er med på sådan et forslag.

Jeg synes specielt, at det er besynderligt på baggrund af, at man har bedt parterne på det her område – både lønmodtager- og arbejdsgiverparten – om at lave et oplæg til en lov, som er blevet vedtaget og trådt i kraft for ikke ret længe siden. Så er det da besynderligt, at man nu, hvor loven i virkeligheden stort set ikke har fået lov til at virke, kommer med et helt nyt forslag.

Det er da en besynderlig fremgangsmåde, og det er da en regering, der i meget høj grad må mangle troværdighed i samfundet, når den opfører sig på denne måde.

Hvordan skal man fremover fra organisationernes side have nogen som helst tiltro til, at man kan gå ind i et tillidsfuldt samarbejde med regeringen og udforme kompromiser, når man risikerer, at kompromiset, efter at det er blevet accepteret og vedtaget, bliver ændret vilkårligt i løbet af det første folketingsår, det er i kraft? Dét er da mangel på troværdighed.

Fru Lotte Henriksen siger, at man har bekymret sig en del om butiksstrukturen. Jamen det er ikke nok at bekymre sig, det, der er afgørende, er, om der er en sammenhæng mellem de overvejelser, man gør sig, og så den lovgivning, man lægger stemmer til. Det nytter da ikke noget, at man nedsætter en kommission, der skal arbejde og komme frem til et resultat, når man lovgiver, før kommissionen overhovedet er nedsat, og dermed allerede har påvirket butiksstrukturen. Derfor synes jeg, at det er relevant at gentage spørgsmålet om, hvad det er for en udvikling i butiksstrukturen, som Socialdemokratiet tilsiger ved at lægge stemmer til det forslag, der ligger her.

Jeg bliver også nødt til at gentage spørgsmålet omkring de unge: Er der noget i vejen for, at en døgndiscountbutik efter det forslag, der ligger her, vil kunne holde åbent om aftenen med 1 voksen og 3-4 unge? Det er jo et koncept, man kan sige er konkurrencedygtigt, men er det også et arbejdsmarkedspolitisk, uddannelsespolitisk, butikspolitisk hensyn, som Socialdemokratiet synes, det er værd at tage med?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Studehandel eller ikke studehandel. Jeg bemærkede med stor interesse, at der ikke kom noget dementi fra den socialdemokratiske ordfører i anledning af det, jeg sagde før om, at der her var en handel.

Så vil jeg godt sige, at når jeg brugte så stærke ord før om, at det er noget af det mest groteske, jeg har set i den tid, jeg har været i Folketinget, er det også på grund af sammenkoblingen. Det er ikke bare dét, at man har lavet et kompromis, hvor nogle har taget og nogle har fået. Næ, man laver en miljølov med den ene hånd og med den anden hånd en lov, som fremmer bilismen, og dermed er man med til at øge CO₂-udledningen, som skulle løses ved hjælp af den anden lov.

Vi ved jo, at når man laver sådan en lov, så gavner det de store butikcentre. Vi ved fra svenske undersøgelser, at det betyder større udledning af CO₂, fordi alle skal køre i bil for at kunne købe ind. Så er det da fuldstændig vanvittigt, at man får en indrømmelse, der skal nedbringe CO₂'en, og så giver en indrømmelse, der forøger CO₂'en; det er dét, vi overhovedet ikke fatter.

Og så hensynet til de ansatte. Ja, hvad er det for et hensyn? Er det hensynet til at kunne passe familien? Er det hensynet til at kunne være sammen med sine børn i løbet af ugen? Næ, jeg må konstatere at det eneste hensyn, der er taget til de ansatte i den her lov, er, at de har mulighed for at gå i kirke om søndagen.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Jeg kan ikke helt forstå hr. Frank Aaens logiske sammenhæng imellem, at denne lov skulle betyde, at alle nu skal til at køre i bil for at købe ind. Det betyder det jo ikke nødvendigvis. Faktisk skal også de store butikcentre, som jo netop er placeret uden for byerne, have lukket om søndagen, og det er jo et af elementerne i det her.

Derudover vil jeg svare på hr. Jørn Jespersens spørgsmål: Jo, det kan godt lade sig gøre, at det er 1 voksen og 3 unge, som må stå der i aften-timerne; det er fuldstændig korrekt. Det, vi har sikret via den lovtekst, der ligger nu, er, at unge ikke kan stå der alene, men det betyder altså ikke, at de ikke kan stå der sammen med 1 voksen, så der er flere til stede i nogle af de butikker, som måtte have åbent.

Så vil jeg sige som svar på det med butikstrukturen: Vi ved jo reelt ikke, hvad denne lovgivning kommer til at betyde for butikstrukturen fremover. Vi ved ikke, om det betyder, at butikkerne alligevel efter en periode vil finde et eller andet lukningstidspunkt, som svarer nogenlunde til det, vi har i øjeblikket, eller ej. Det vil et sådant kommissionsarbejde kunne samle op over en periode, og der ligger så i det her lovforslag – såfremt det bliver vedtaget naturligvis, såfremt vi kan finde flertal for det – at når den 5-årige periode er gået, så kan der ses på en revision.

Det betyder naturligvis, at der kan indsamles erfaringer i den mellemliggende periode af, hvilken betydning det måtte få for butikstrukturen, og det synes jeg alt andet lige der kan være rimelig god grund til at samle sammen og se på i et kommissionsarbejde.

Det kommissionsarbejde, der kommer til at ligge i Erhvervsministeriets regi, er så den ene del af det; den anden er det udvalgsarbejde, der kommer til at ligge i miljøministerens regi, og som kommer til at se på planlovgivningen. Samlet set kan det have en rimelig stor betydning for butikstrukturen med de analyser, og det vil vi vende tilbage til, når det måtte foreligge.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes ikke, at det, der kommer fra den socialdemokratiske ordfører, er ret overbevisende. Der skal ikke meget fantasi til for at forestille sig, hvilke muligheder den lille købmand, den lille specialbutik, guldsmeden, skobutikken, sportsbutikken, eller hvad ved jeg, alle dem, vi heldigvis stadig væk har mange af i vores nær-område, har for at konkurrere, når de store centre holder åbent fra tidlig morgen til kl. 9-10 om aftenen alle hverdage plus til kl. 17 alle lørdage.

Vi ved, at de store butikcentre, A.P. Møllerselskaberne inden for dette område, har sagt: Vi er villige til at betale det, det koster, for at værne danskerne til at handle på de nye sene tids-

punkter. Sådan er dét, og tror man ikke på mig – det er muligt – så kan man jo bare læse den stak af henvendelser, vi har fået i Erhvervsudvalget fra samtlige brancheorganisationer inden for butiksverdenen, som siger: Nu må I ikke liberalisere mere, for så lukker I alt, hvad der hedder små specialbutikker i dette land. Sådan er dét, og det er ufatteligt, man ikke vil indse, at det er dét problem, man skaber med denne lov.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Lotte Henriksen siger, at man ikke ved, hvad lovforslaget vil betyde for butiksstukturen. Er det ikke en lillebitte smule risikabelt at fremsætte et lovforslag, hvis man ikke på forhånd har nogen som helst anelse om, hvad konsekvensen vil være? Kunne man ikke forestille sig en lidt anden arbejdsform, hvor man overvejede konsekvensen af sine handlinger, før man begik dem? Ville det ikke have været hensigtsmæssigt, hvis Socialdemokratiet havde gjort sig nogle overvejelser om, hvilken butiksstuktur man ønsker at have, og derefter havde forsøgt at lovgive på en måde, der fremmede de ønsker, man havde, i stedet for at gøre det modsatte: At sige ja til en lovgivning, hvor man ikke aner, hvilke konsekvenser den får, og så sige: Vi må indsamle erfaringerne hen ad vejen! Dét er da noget sjusk.

Jeg vil også godt gentage mit spørgsmål til fru Lotte Henriksen: Er det helt umuligt for Socialdemokratiet at have bare nogen som helst vurdering af, hvordan det vil påvirke butiksstukturen?

Tror fru Lotte Henriksen ikke, at det er rigtigt, at de små, selvstændige erhvervsdrivende, slagterne f.eks., vil få meget vanskeligt ved at udnytte de nye, liberale åbningsstider, og at det vil være meget vanskeligt for dem ud over den meget lange åbningsstid, der er i forvejen, også at have åbent om aftenen og om søndagen?

Er det ikke en realistisk vurdering ifølge fru Lotte Henriksen, at de, der vinder på det her, bl.a. vil være finansskæderne, vil være discount-butikkerne, som har en mulighed for bemandingsmæssigt at holde åbent om aftenen og om søndagen?

Er det ikke en realistisk vurdering, at det her vil betyde en udvikling, hvor væksten af de ydertimer, som vi i forvejen ved er bemandet med flest ufaglærte og med mest ung arbejdskraft, vil accelerere yderligere, så vi vil se nogle aftenåbne butikker, nogle søndagsåbne butikker

med utrolig mange unge og ufaglærte? Er det dén udvikling inden for butiksstukturen og inden for det ansættelsesmæssige, som Socialdemokratiet ønsker?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg skal bare på dette tidspunkt konstatere, at regeringen endnu en gang har skabt utrolig store problemer for sig selv.

Det er startet med, at den ene side af Folketingssalen klart siger fra over for det her forslag, og ifølge dagspressen gør Venstre og De Konservative og sandsynligvis også Fremskridtspartiet det samme. Havde det dog ikke været nemmere for regeringen og også for Socialdemokratiet fuldstændig at ophæve den lukkelov? Så havde de faktisk haft et flertal.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Jeg vil gerne sige, og det er også et svar på et tidligere spørgsmål fra hr. Jørn Jespersen, at det jo rent faktisk allerede i det grundlag, som regeringen på nuværende tidspunkt virker på, er nævnt, at der skal kigges på lukkeloven. Så derfor kommer det for så vidt ikke som nogen overraskelse, at den skulle berøres.

Det er fuldstændig rigtigt, som fru Pia Kjærsgaard konstaterer, at flertallet jo rent faktisk ligger til den anden side, nemlig en 100 pct.s liberalisering, som betyder, at der slet ikke skulle være nogen lukkelov. Men kan man så diskutere, på hvilket grundlag man overhovedet kan agere på dét.

Samtidig er det vel ikke nogen hemmelighed længere, at der faktisk er vidt forskellige holdninger i Socialdemokratiet til lige præcis lukkeloven, som både trækker i den ene retning og den anden retning, nemlig på baggrund af hensynet til de ansatte i butikkerne kontra det hensyn, der måtte være til forbrugerne. Det gør selvfølgelig, at denne opgave fra denne talerstol i denne sag ikke nødvendigvis er særlig let.

Derfor er der også forsøgt et kompromis i det her lovforslag, og det er i høj grad dét, som lovforslaget er udtryk for. Det har alle jo kunnet følge med i undervejs, også i pressen, og så er der vel i virkeligheden ikke ret meget mere at sige andet, end at jeg håber, at så mange som muligt vil indgå i debatten om det konkrete lovforslag i udvalget, så vi trods alt kan få et lovgrundlag, som kommer til at virke bedst muligt.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg har stor forståelse for, at det her ikke er let for Socialdemokratiet, og jeg forstår, at det ikke er en studehandel, hvor man har været nødt til at give sig for at få noget andet igennem. Kunne vi så ikke få begrundelsen for, at Socialdemokratiet overhovedet er med på det her lovforslag? Hvad er den socialdemokratiske begrundelse for at ville lægge stemmer – minus 10 – til det her?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Hvad er det for et kompromis? Er det et kompromis inden for Socialdemokratiets folketingsgruppe, hvor en 7-8 socialdemokrater ikke har indgået kompromiset? For sådan som jeg har forstået udtalelserne – det er jo ikke første gang, vi diskuterer lukkelov i det her Folketing, og det er med garanti heller ikke sidste – går både Centrum-Demokraterne og Det Radikale Venstre faktisk ind for en total liberalisering, det vil sige en ophævelse af lukkeloven. Er det inden for Socialdemokratiet, der er indgået et kompromis? Og hvad er det for en handel, som man ikke har et flertal bag? Altså jeg synes, det er sådan en underlig lovgivning, man forsøger at få igennem: Socialdemokratiet er ikke enigt internt; det lader til, at Det Radikale Venstre og Centrum-Demokraterne har en anden holdning, hvis man skal tage udtalelserne direkte; Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet ønsker en ophævelse. Jeg har svært ved at se kompromiset.

Svend Erik Hovmand (V):

På den allerførste arbejdsdag i den nye folketingssamling efter valget i efteråret havde jeg den fornøjelse at være ordfører på vegne af Det Konservative Folkeparti, Fremskridtspartiet og mit eget parti, Venstre, til lovforslag nr. L 7 om afskaffelse af lukkeloven i Danmark. Det forslag ligger stadig væk til behandling i Folketingets Erhvervsudvalg.

I dag mere end 6 måneder efter, mere end 230 forslag senere, fremsætter regeringspartierne deres alternative forslag, som er blevet til efter megen gråd og tænders gnidsel, kan man vist roligt fastslå. Men selv om man skulle så gruelig meget igennem, så kan man uden overdrivelse konstatere, at det absolut ikke blev noget kønt barn.

Folketingets medlemmer står derfor nu over for et afgørende valg: Valget mellem at afskaffe den forkætrede lukkelov én gang for alle, som vi har foreslået det allerede ved folketingssamlingens start, eller at gennemføre en delvis afskaffelse af lukkeloven med masser af kontrol, masser af bureaukrati – især om søndagen – vel vidende, at vi alligevel om kort tid skal tage skridtet fuldt ud og afskaffe den helt.

Jeg synes, at dette valg er let, og jeg vil gerne sige til den socialdemokratiske nye ordfører – til lykke med udnævnelsen – at hvis fru Lotte Henriksen ville gøre en demokratisk flot gerning her forud for den 1. maj, så ville hun fra denne talerstol erklære, at tiden nu er kommet, hvor de socialdemokratiske medlemmer i denne afgørende sag stemmer helt frit efter deres egen overbevisning.

Jeg er nemlig overbevist om, at der både i befolkningen og blandt Folketingets medlemmer er et klart flertal, der mener, som jeg: Tiden er løbet fra denne styring af vores detailhandel.

Hvorfor skal samfundsmagten oven i købet med politiets hjælp i mindste detalje bestemme, hvordan vores forretninger skal være indrettet, hvad de må handle med, og hvornår de skal have åbent? Jamen det er jo en tankegang, som tiden for længst er løbet fra; den hører ikke hjemme i et frit land.

I vore nabolande har man længe kunnet klare sig uden en lukkelov; selv i Forbudssverige er det snart 20 år siden, man afskaffede den, og så kan vi selvfølgelig også leve med friheden i Danmark.

Socialdemokratiet mener, at man har strakt sig vidt med det forslag, regeringen fremsatte i dag. Jeg skal da også gerne kvittere for, at man i alt fald i ugens første 6 dage har fulgt vores forslag i store træk; den socialdemokratiske beton har slået nogle dybe revner også i forhold til HK.

Alt dette er jeg selvfølgelig glad for, og der skal ikke herske nogen som helst tvivl om, at vi i Venstre er tilhænger af og påskønner den frihed, som man nu skaber ugens første 6 dage. Men jeg er ked af, at prisen herfor har været, at CD er med til at sikre flertal for de erhvervsskadelige grønne afgifter. Nu hører vi, at det ikke er tilfældet, men hvorfor skulle CD da ellers gå ind for disse erhvervsskadelige grønne afgifter?

Så er jeg selvfølgelig ked af, at man endnu ikke har haft mod til at ophæve lukkeloven fuldstændig. Vi skal stadig væk have en Berlinmur, vi skal stadig væk have jerngitre, vi skal

stadig væk have sortimentslister, og nu skal vi tilmed have indført et helt nyt planøkonomisk system, der med maksimalt bureaukrati pålægger de handlende en omsætningsbegrænsning, der virker både urimelig, uretfærdig og ukontrollerbar.

Som kronen på værket bliver der nu mulighed for den helt store konkurrenceforvridning mellem de forretninger, der rammes – det er efter købmandsforeningernes vurdering mindst halvdelen af de almindelige købmandsforretninger – og en lang række forretninger, der må have åbent døgnnet rundt året rundt og sælge næsten hvad som helst.

Har den lokale købmand lukket, fordi han har været så dygtig, at hans forretnings omsætning er steget til mere end 15 mio. kr. om året, ja, så kan man køre hen til den nærmeste motorvejs-butik, jernbanestation, busholdeplads eller ned i havnekvarteret. Alle disse steder kan man tilsyneladende få lov til at handle med hvad som helst.

Jeg vil gerne sige, at dette forslag efterlader en stribe af ubesvarede spørgsmål og en masse problemer og konkurrenceforvridning, som jeg synes er helt, helt uhørt.

Jeg er derfor overbevist om, at den grundige udvalgsbehandling, som der nu forestår, vil overbevise selv socialdemokrater om, at det her er noget makværk, som må ændres. Jeg er glad for, at fru Lotte Henriksen er parat til at tage en diskussion, at man ikke står 100 pct. klippefast på det forslag, der nu er lagt frem, men er parat til at se på, hvordan loven overhovedet skal administreres.

Og så til allersidst endnu en gang: Jeg er glad for, at Folketingets medlemmer har to forslag at vælge imellem, nemlig det rene, det klare uden administration, uden bureaukrati og så det her.

Pernille Sams (KF):

Det er ikke nogen hemmelighed, at Det Konservative Folkeparti ønsker lukkeloven helt ophævet. Det har vi fremsat forslag om, og det mener vi er langt den bedste løsning.

Det vil vel også ske inden for en kortere årrække, og derfor er det unødige problemer at skabe, når man laver alle de her kunstige mellemstadier, som reelt ikke kan administreres, som kan omgås, og som i virkeligheden har en masse komiske konsekvenser.

Her er så lagt op til en ny mellemstation, og den er absolut ikke uproblematisk. Nu har vi jo alle kunnet følge med i de interne problemer,

der er i regeringen i denne her sag, og derfor erkender vi, at ministeren har haft en mere end almindelig svær opgave.

Tidligere her i salen i dag lancerede det socialdemokratiske medlem af Erhvervsudvalget fru Sonja Mikkelsen et nyt begreb – nyt for mig i hvert fald – men som åbenbart var centralt for Socialdemokratiet. »Klasseren« skulle lovgivningen være, uden at det nogen sinde helt gik op for mig, hvad det så indebærer. Men det er måske også en del af baggrunden for, hvordan det her lovforslag har fået det aktuelle indhold.

Vi ved jo, at erhvervsministeren personlig gerne ville have fundet en enkel og let administrerbar løsning. Vi kan kun beklage, at det ikke er lykkedes.

Det foreliggende lovforslag vil give en række oplagte og helt u hensigtsmæssige problemer. Her vil jeg nævne tre, men der er mange, mange flere, og dem vil jeg tage op i udvalget.

For det første lægger man op til en 15 millioner kroners grænse, et tal, der virker, som om det er grebet ud af luften, og som vil give masser af problemer. Det var glædeligt, at Socialdemokratiets ordfører, fru Lotte Henriksen, også selv stillede og forudså spørgsmål om denne grænse, kontrollen med den, dens administration, håndhævelse og de omgængelsesmuligheder, der er.

Hvis man kommer til at overskride 15 mio. kr. i årsomsætning i tre år, må man ikke længere holde åbent lørdag aften og søndag. Det er både en tilfældig og en uretfærdig grænse, der opfordrer til al mulig kreativ omgængelsestænkning. Det er negativ motivering af butiksejerne. Den succesfulde bagermester, der bager så godt brød, at kunderne strømmer til, ender måske med at skulle holde lukket om søndagen, hvor enhver jo ved, at netop bagerne har en god dag, og hvor vi alle synes, at det er lækkert med frisk morgenbrød eller en kage til kaffen. Det er jo en hel barok situation, at succes på den måde skal kunne medføre, at man tvinges til at lukke.

For det andet er der et stort og generelt problem i, at man nu skærper loven i en lang række områder i landet, nemlig sommerhus- og turistområderne. Der har jo hidtil ikke været nogen lukkelov i disse områder. De har haft dispensation fra den nuværende lukkelov. Her har lokal-købmænd og mindre butikker i mange år indrettet sig efter den gældende lov og har holdt åbent, når kunderne ønskede at handle, og mange holder åbent i weekenden til alles store tilfredshed.

Det river regeringen nu tæppet væk under, ganske vist med en overgangsordning, således at de pågældende butikker får lidt tid til at vænne sig til tanken om at skulle holde lukket lørdag efter kl. 17 og hele søndagen, hvis deres omsætning runder de 15 mio. kr. Men det er en grov skærpelse og en helt unødigt og urimelig skærpelse. I Det Konservative Folkeparti kan vi slet ikke forstå, hvad der får regeringen til at foreslå en sådan stramning.

Hvad er der dog af problemer med de nuværende dispensationer i disse områder? Fungerer det ikke forbilligt og til alles bedste i turist- og sommerhusområderne i dag?

For det tredje vil vi gerne spørge regeringen om, hvordan man har tænkt sig for det første at administrere og dernæst at håndhæve begrænsningen om, at det kun er salg af overvejende dagligvarer, der er tilladt lørdag aften og om søndagen. Og for det tredje: Hvad indeholder dette begreb dagligvarer?

Er det en ny måde at lave sortimentsbekendtgørelse på? På trods af vore klare advarsler gennemførte regeringen sidste år den nuværende lovgivning med bl.a. sortimentsbekendtgørelsen, som vi er mange der finder dybt komisk. Er det nu det samme, man er ved at gøre igen, blot skjult under definitionen af ordet dagligvarer?

Der kan nævnes mange flere uhensigtsmæssigheder, der opstår, når man overregulerer et område, som tilfældet er her.

Regeringens nye lovforslag løser ikke problemerne, men flytter dem. Det er ikke nok for os. Det vil vi ikke bruge vores stemmer til. Men vi vil gerne gå konstruktivt ind i forhandlinger, således at vi kan forbedre lovforslaget. Jeg vil opfordre regeringen til at indbyde til reelle forhandlinger om sagen, for den bør finde en hurtig og seriøs afslutning. Ingen kan være tjent med den nuværende lovgivning. Regeringen har også selv i mange måneder undsat den. Men den nye lov skal være enkel, den skal være let forståelig, og den skal være let at administrere. Den skal løse problemerne, ikke bare flytte dem.

Jørn Jespersen (SF):

I SF har vi den opfattelse, at hele forløbet omkring lukkeloven har været en uværdig farce.

Den måde, som det har været grebet an på, har bestemt ikke være gavnlige for respekten for det politiske liv.

Vi mener, at det har været en grim oplevelse at være vidne til en plat debat om kaffefiltre og

berlinere, og vi mener, at man burde have løftet debatten op på et helt andet niveau, hvor den kom til at handle om, hvilke arbejdsvilkår vi ønsker at byde de små selvstændige erhvervsdrivende. Hvilke arbejdsvilkår ønsker vi for de ansatte? Hvilken butiksstruktur skal vi have her i landet? Sådant en overordnet debat har været stort set fraværende i hele forløbet, og det er vi meget kedede af.

Det forslag, der foreligger nu, er efter vores opfattelse mindst lige så forvirrende som de modeller, der har været luftet, og det er langt værre end den lovgivning, der er gældende i øjeblikket.

Jeg vil gerne nævne nogle områder, hvor jeg mener, at det vil blive meget vanskeligt at administrere den nuværende lov, og jeg håber, at der er repræsentanter fra regeringspartierne eller ministeren, som kan give nogle i hvert fald foreløbige svar på nogle af uklarhederne, så vi kan få demonstreret, om man har tænkt konsekvenserne igennem, eller om det – som det er blevet nævnt nogle gange – er noget makværk, der foreligger.

For det første er der grænsen på de 15 mio. kr. i omsætning. Hvorfor er 15 mio. kr. det rigtige? Hvorfor er det rigtigt, at en butik, der har succes og udvikler sig med en stigende omsætning, lige pludselig skal lukke om søndagen, fordi den nu har overskredet grænsen på de 15 mio. kr.?

Hvordan afgrænses i øvrigt dagligvarer? De butikker, der ønsker at holde åbent i weekenden, skal jo have en omsætning, hvor mindst 2/3 udgøres af dagligvarer. Hvad er en dagligvare?

I bemærkningerne til forslaget er det nævnt, at tobak og aviser ikke er dagligvarer. Det er et langvarigt forbrugsgode, som åbenbart ikke bliver brugt, mens det bliver forbrugt.

Kaffefiltre er altså derimod en dagligvare, selv om man har dem noget længere tid indimellem.

Blomster er et langvarigt forbrugsgode. Hvorfor det?

Er der i virkeligheden ikke tale om, når vi skærer ind til benet, at der er lavet en ny sortimentsliste, som ligger bag kravet om 2/3's omsætning af dagligvarer, men at man nu bare har lavet en sortimentsliste, som ikke engang er beskrevet, og som derfor skal fortolkes og diskuteres i hvert enkelt konkrete tilfælde. Hvem skal i øvrigt gøre det?

Hvis der kommer klager fra nogen over en konkurrent, hvem skal så afklare, om man har

½'s omsætning af dagligvarer? Hvem kan man anke til? Hvilken instans skal administrere det her? Eller er der i virkeligheden bare tale om, at det er givet frit, men hvor man opretholder en illusion om, at der er et krav, sådan at de lovlydige handlende kan opfylde et krav, hvorimod de, der er sådan nogenlunde ligeglade, bare kan gøre, som de vil?

Er der kontrol af det? Er der nogen, man kan anke til?

Spørgsmålet om afskærmning af øl, vin og spiritus efter kl. 20 vil jo medføre, at alle de eksisterende butikker, som ønsker at holde åbent ud over kl. 20, nu skal til at lave en afskærmning. Vil det ikke betyde, at der i virkeligheden kommer flere Berlinmure, end der har været nu, når alle de eksisterende butikker skal til at afskærme øl, vin og spiritus for at kunne holde åbent indtil kl. 21? Altså flere i stedet for færre Berlinmure?

I øvrigt er der også lagt op til, at der skal være en effektiv afskærmning af øl, vin og spiritus, ikke bare i forhold til kunderne, men også i forhold til de ansatte. Hvordan skal det rent faktisk kunne udføres? Vil det betyde, at hvis en ansat har overtaget vagten kl. 18, så skal ejeren komme kl. 20, låse af og tage nøglen med hjem? Eller hvad er tanken med den effektive afskærmning over for de ansatte?

Så er der spørgsmålet om nye butikker. De skal ikke kunne dokumentere tre års omsætning under 15 mio. kr. for at holde åbent om søndagen. Det kan de af gode grunde ikke, når de er nye. Er det ikke en skævvridning over for nye butikker, f.eks. 7-Eleven, i forhold til eksisterende nærbutikker? De kan jo bare påstå, at de har et budget, der ligger under 15 mio. kr. Så vil der gå tre år, før konsekvensen viser sig.

Hvad med en meget større butik, som siger, at den har et realistisk budget, som den mener ligger på 14 mio. kr.? Kan den gøre det i tre år uden nogle konsekvenser? Hvem skal bedømme, om budgetterne for de nye butikker er realistiske? Hvem kan man klage til? Hvem skal afgøre det, hvis det ikke er afklaret?

Alt i alt må vi altså sige, at der her er tale om et lovforslag, som har skrevet sig hen over problemerne, som på overfladen giver sig ud for at have en enkel og let administrerbar løsning, men som, når man kommer til realiteterne, og hvis det skulle blive vedtaget, i virkeligheden vil vise sig at være endnu vanskeligere at administrere og give endnu flere stridspunkter, endnu mere fortolkning, endnu flere klager og end-

nu mere besvær i dagligdagen. Så det er et forslag, som stort set er det værste, vi er blevet præsenteret for i hele farcen.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Hr. Jørn Jespersen benævner sortimentslisten som en farce. Med alt det, der er blevet sagt netop nu, så skulle konsekvensen af det vel være, at SF går ind for en 100 pct.s ophævelse.

Problemet er jo, at lige så snart man går ind og drøfter, om nogle butikker skal have åbent og andre være lukket – eksempelvis diskussionen om søndagsåbning – så må man nødvendigvis diskutere en afgrænsning. Jeg vil da gerne vide, om SF har et konkret forslag til, om en anden afgrænsning kunne være bedre, lettere administrerbar, mindre bureaukratisk, og hvad der ellers har været brugt af ord. Jeg har nemlig ikke i den forløbne periode, hvor vi har arbejdet med lukkelovsforslaget eller haft debatten om lukkelov i det hele taget, set noget konkret forslag fra SF, som kunne løse det problem.

Jeg vil så spørge, om det betyder, at SF i virkeligheden går ind for, at butikkerne også skal have mulighed for at have åbent om søndagen, og at alle butikker skal have det. For vi har et afgrænsningsproblem, lige så snart vi ønsker at skelne med hensyn til åbningstiden.

Dermed også være sagt til fru Pernille Sams, at i den periode, hvor VK-regeringerne har siddet, har der jo heller ikke været en løsning på sortimentslisterne. De har også eksisteret i den periode. Det, som har været gjort, er, at denne regering har sat de sortimentslister sammen til én fælles i stedet for at have flere forskellige, så vi har altså heller ikke dér et ansvar for lige præcis det afgrænsningsproblem, som vi står med.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Lotte Henriksen har fuldstændig ret i, at hvis man ønsker at have nogen som helst restriktioner i forbindelse med åbningstid, så er det nødvendigt at lave en afgrænsning i forhold til, hvilket varesortiment der må forhandles på hvilke tidspunkter. Derfor er en sortimentsliste i en eller anden forstand nødvendig, medmindre man vil liberalisere fuldstændig.

Det er jo det, der er hele denne debats fejl, at det synspunkt ikke har været anerkendt. Man har ladet, som om det var den konkrete sortimentsliste, man bare kunne gøre grin med, og at man kunne løse det problem.

Det vil altid, hvis man sætter nogle grænser, kunne diskuteres, hvorfor grænser lige præcis er her. Hvorfor er den ikke lidt til den ene side eller lidt til den anden side? Det er oplagt, at man kan gøre det, og det er der jo nogle partier der har haft held med at gøre. Efter min mening er det fuldstændig plat at gøre grin med en gældende sortimentsliste på den måde.

Men det bliver da ikke bedre af, at regeringen så kommer med en ny sortimentsliste, hvor løsningen er, at man beskriver den ukonkret, sådan at tvivlen bliver endnu større, så fortolkningsmulighederne bliver flere, og så det i virkeligheden bliver fuldstændig umuligt at administrere, fordi man ikke har nogen klar afgrænsning lænere. Så forværrer man kun de problemer og de diskussioner, der til enhver tid kan komme om grænsedragningen.

Det er jo det, det forslag her lægger op til: at gøre problemerne med en ny, uklar sortimentsliste endnu større.

Når fru Lotte Henriksen spørger, hvad SF's alternativ er, så turde det være fremgået. Det er at have en smule respekt for den måde, det parlamentariske demokrati fungerer på, og sige, at der er vedtaget en lukkelov, som er gældende, som ikke er ret gammel, og som først lige er begyndt at virke. Der er en sortimentsliste dér, og det har vi støttet, for det må der være, når man ønsker en restriktion i åbningstiden. Sådan er det.

Den synes vi man skulle have bevaret og givet tid til at virke. Det var derfor, kritikken kom. Regeringen har bedt organisationerne om at udarbejde de her ting, og man har lavet en aftale med dem om, at nu skulle de nå frem til en løsning. Det blev så vedtaget, og så løber man fra det; det er uanstændigt.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Det er fru Lotte Henriksens bemærkninger om sortimentslisten, der kalder mig frem. Jeg erindrere, at landets statsminister forud for folketingsvalget sagde: Den dér sortimentsliste kan vi ikke leve med. Så havde jeg selvfølgelig håbet på og forventet og regnet med, at man nu efter seks måneders betænkningstid ville barsle med et forslag, som helt ser væk fra enhver form for sortimentsliste.

Men hvad ser jeg? Jeg ser, at nu skal man altså til at lave to lister, der fortæller, hvor mange dagligvarer der er tale om, og hvor mange udvalgsvarer der er tale om. I hver af disse søn-

dagsbutikker skal man gøre op, hvor stor en del af det, vi taler om her, der er dagligvarer, og hvor stor en del der ikke er dagligvarer. Hvad betyder det?

Man siger i øvrigt, at det skal være uden moms og uden punktafgifter. Man kan forestille sig, hvilket bureaukrati det er at gøre op, hvor stor en del af varens pris der er moms – for slet ikke at tale om punktafgifter. Jeg ved ikke, om fru Lotte Henriksen ved, hvor stor punktafgiften er på en æske tændstikker f.eks. Det er myriader af bureaukrati, man lægger op til her.

Men jeg kunne godt tænke mig at vide, hvordan det kan være, at man overhovedet kører videre med det system, som enhver ved er umuligt at kontrollere, er uretfærdigt og uden rimelighed, for hvad er dagligvarer? Er en avis en dagligvare? Er tobak en dagligvare? Næh, det er kioskvare, så de skal vistnok ikke med, osv. osv.

Jeg synes, at fru Lotte Henriksen skylder os en forklaring på, hvorfor statsministeren siger ét den ene dag, mens vi nu den anden dag står i en situation, hvor vi alligevel har fået nogle sortimentslister, der er umulige at administrere.

(Kort bemærkning).

Lotte Henriksen (S):

Vi håber da, at butikkerne har styr på, hvad der er punktafgift, og hvad der er momsafgift. Hvis ikke de har det, så har butikkerne rent faktisk større problemer, end jeg var klar over. Så jeg vil sige, at det i sig selv rent faktisk ikke skulle skabe større bureaukrati end som så.

Dernæst vil jeg sige, at sortimentslisten som sådan erstattes jo nu af en omsætningsgrænse. Det er jo sådan set det, der er hovedelementet i det her, og det er jo det, der bliver den nye grænse. Derfor er det ikke et spørgsmål om, at vi skal gå ind og diskutere det. Det er faktisk et spørgsmål om at prøve at gøre det lidt lettere at håndtere.

Derfor kan man godt diskutere, således som det har været gjort, hvordan man skal håndhæve det, spørgsmålet om kontrol og størrelsesorden osv., og det er så dét, jeg synes man skal bruge noget tid på under udvalgsarbejdet. Det har jeg allerede på et tidligere tidspunkt tilkendegivet.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Nu hører jeg til min forundring, at fru Lotte Henriksen siger, at det her bliver meget mere

enkelt, fordi sortimentslisten nu erstattes af en omsætningsgrænse.

Jamen hvad er det for en omsætningsgrænse? Jeg går da ud fra, at fru Lotte Henriksen har læst forslaget og ved, at forslaget bygger på, at ⅓ af omsætningen skal være dagligvarer. Jamen altså, for at kunne kontrollere, om det nu er den brøk, vi taler om, eller det ikke er, er det jo nødvendigt for den enkelte butik at gøre op, hvor stor en del af omsætningen der er dagligvarer, og hvor stor en del der ikke er dagligvarer. Det tror jeg er et rimeligt ræsonnement, som enhver vil kunne forstå, for det står i loven. Så er man altså nødsaget til at føre en liste over, hvor stor en del der er dagligvarer, og hvor stor en del der ikke er dagligvarer. Det forudsætter selvfølgelig, at man kan afgrænse: Hvad er dagligvarer? Hvad er det for nogle varenumre, der er dagligvarer? Er en avis en dagligvare? Er tobak dagligvarer? Er blomster dagligvarer? osv. osv. Vi kunne nævne en stribe af eksempler. Hvis blomster f.eks. ikke er dagligvarer, betyder det så, at enhver blomsterbutik med mere end 15 mio. kr. i omsætning må lukke butikken om søndagen, hvor de i øvrigt har den største omsætning?

Altså, der er en masse afgrænsningsproblemer og en masse spørgsmålstejn, som giver en masse bureaukrati, og hvor det i hvert fald ikke bliver nemmere for den lille købmand, end de såkaldte sortimentslister var.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det er fru Lotte Henriksens bemærkninger, der kalder mig på talerstolen. Jeg skrev ned for at citere præcis, hvad fru Lotte Henriksen sagde: Sortimentsbekendtgørelsen erstattes nu af 15 mio. kr.s omsætningsgrænsen.

Der var altså ikke et ord om dagligvarebegrebet og den grænse, der ligger i, at det skal være overvejende dagligvarer. Men når det står i regeringens lovforslag, må det vel være, fordi man alligevel ønsker håndhævet, at der er tale om overvejende dagligvarer. Der er tale om, at man både skal håndhæve og kontrollere og administrere og alt muligt andet efter det begreb, der står der. Men jeg var da glad for fru Lotte Henriksens melding om, at man ønsker den forenkling, og jeg ville være helt positiv, hvis man kunne nå dertil, hvor fru Lotte Henriksen sagde, at det kun var en grænse og ikke alt muligt andet.

Derfor vil jeg spørge, om den melding betyder, at Socialdemokratiet er parat til at nedtone kravet om den alternative sortimentsbekendtgørelse, der kommer efter forslaget, fordi man skal definere begrebet dagligvarer, og om man er parat til at nedtone det til fordel for en mere enkel løsning. For jeg tror, at ligegyldigt hvordan man vil sætte folk til at forsøge at administrere det og håndhæve det og kontrollere det, så bliver det kæmpe problematisk. Det betyder, at de, som bryder loven, får en fordel, fordi de lovlidige, som holder sig til lovens tekst, i en lang række tilfælde vil være dårligere stillet end dem, som gør, som de har lyst til, for det kan ikke kontrolleres og håndhæves alligevel.

Så det ville da være dejligt, hvis det var Socialdemokratiets bud, at man ønsker en større forenkling, og det ville vi da gerne lige høre en lille kommentar til her. Vi kan selvfølgelig også få den i udvalget, men jeg opfattede det faktisk som et positivt tilsagn allerede nu om, at man er lidt inde i nogle tanker i den retning.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jamen jeg synes også, der trænges til en klargøring af, hvad det er for en afgrænsning mellem dagligvarer og ikkedagligvarer, der ligger i det her forslag, for det er jo rigtigt, som de to tidligere ordførere har nævnt, at det ikke kun er 15 mio. kr.s omsætningsgrænsen, der erstatter sortimentslisten. Det er også dagligvarebegrebet og de ⅓'s omsætning, der skal være der.

Hvis man gerne vil have lidt vejledning i lovforslagets bemærkninger med hensyn til, hvordan det skal fortolkes, bliver man ikke ret meget kløgere, for man får at vide, at dagligvarer f.eks. er engangservice, kaffefiltre, hygiejneartikler og lign. Vi har altså både et »f.eks.« foran og et »og lign.« bagefter, og det viser, hvor upræcist det er. Hvis man så siger: Nej, men så må vi modsætningsvis skulle se på ikkedagligvarerne, hvordan det skal forstås. Så hedder det: f.eks. aviser, tobak, video, blomster, planter og lign. Det er altså lige så upræcist beskrevet. Man bliver ikke ret meget kløgere, og det er jo ikke nemt at se, hvad det er for en bagvedliggende tankegang, og hvad det er for et begrebsapparat, der har gjort, at f.eks. kaffefiltre er en dagligvare, som forbruges, mens den bruges, hvorimod tobak åbenbart er et varigt forbrugsgode, som ikke forsvinder, mens det bruges. Jeg forstår ikke logikken, og jeg vil da godt sige helt personligt, at mine 20 Kings forsvinder noget hurti-

gere end en pakke kaffefiltre, så det kan ikke være varigheden, der er tale om her, når man definerer varige forbrugsgoder. Hygiejneartikler, hvad er det? Er det tandbørster? Hvad med elektriske tandbørster? Er det også engangsvarer?

Der vil blive en masse fortolkninger, og jeg siger ikke det her, fordi det primært skal være sjovt – det er det også lidt – eller for at være polemisk i forhold til regeringen. Jeg siger det også, fordi det jo er den slags overvejelser, som samtlige handlende bliver nødt til at gøre sig dagligt for at kunne leve op til lovens krav. Man bliver jo nødt til hele tiden at skulle definere hvert enkel vare, man sælger, for at kunne afgøre, om den tæller med i $\frac{3}{4}$ -omsætningen eller ej.

Endelig er der en tredje afgrænsning, som slet ikke har været inde i debatten, og det er i § 4. Dér bliver det nemlig nævnt, at butikker, der udelukkende eller hovedsagelig sælger udvalgsvarer, ikke omfattes af undtagelsen. Hvad betyder »hovedsagelig«? Er det 80 pct.? 70 pct.? 60 pct.? Eller er det halvdelen?

Hvordan skal det fortolkes? Må butiksindehaverne selv om det, eller kunne de få en smule vejledning fra lovgivernes side, så de ved, om de er på den rigtige side af strengen eller på den forkerte?

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jeg skal naturligvis med stor glæde vende tilbage til hele problemstillingen omkring dagligvarer og ikkedagligvarer i mit svar til sidst. Men jeg synes dog, det må være på sin plads at gøre opmærksom på allerede nu, at det naturligvis er Folketinget, der vedtager love, og derfor skal Folketingets medlemmer være fuldt informeret om, hvad det er, de sidder og vedtager. Det manglede bare.

Men jeg kan trøste Folketingets medlemmer med, at det må da være en dejlig ting at vide, at informationsniveauet om, hvad der er hvad, er langt højere ude selv i den mindste kiosk, som i dag er udstyret med et kasseapparat, der gør varerne op præcist gruppe for gruppe. Jeg står med et eksempel fra en lille forretning her, hvor vi starter med varegruppe 1, læskedrikke, derefter mejeriprodukter, fiskekonserves, dybfrost, og så kunne vi gerne køre videre, men det tillader tiden ikke.

Det må jeg bare gøre opmærksom på. Vi skal selvfølgelig have det her afklaret og vide, hvad vi stemmer for eller imod; det er klart. Men jeg kan bare berolige med, at der ikke er én forret-

ning af dem, vi snakker om her, der ikke er klar over, hvilke varegrupper de har med at gøre, og hvilke der giver over- og underskud, for det er faktisk derfor, de fører dem. Det var det ene punkt, jeg ville nævne.

Det andet er, at selve dagligvarebegrebet og udvalgsvarebegrebet altså ikke er noget, der er opfundet af nogle bureaukrater i Erhvervsministeriet. Det er for branchen og for detailhandelen i det hele taget kendte størrelser og begreber, og derfor kan det selvfølgelig håndhæves. Den enkelte forretning ved, hvad det her går ud på.

Så skal jeg lige give en hurtig definition, idet jeg godt vil medgive hr. Jørn Jespersen, at tobak er en dagligvare. Det står ved en fejl som et varigt forbrugsgode i bemærkningerne, og det beklager jeg. Så er det sagt, og jeg skal gerne krybe langs gulvtæppet for at beklage det, men naturligvis er det en dagligvare, for definitionen på en dagligvare er: en vare, som forbruges samtidig med, at den bruges, og det gør cigaretter jo og også kaffefiltre. Det er vel få, der går ud og vasker et kaffefilter og bruger det én gang til.

Og udvalgsvarer er: Varer, som bliver ved med at eksistere samtidig med brugen og først går til grunde – det er et dejligt udtryk – efter en nedslidning over en længere periode. Det er detailhandelens egen definition på, hvad de to varegrupper går ud på, og det er altså noget, man bruger hurtigt og i det daglige. Det er derfor, regeringen siger, at det er dét, der er det største behov for at smutte ned og hente, når man har glemt at købe det, også om søndagen. Og så er der endelig de langvarige forbrugsgoder, hvor jeg dog stadig væk må fastholde, at behovet for at købe en sofagrube natten mellem lørdag og søndag nok er begrænset.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg skal spare erhvervsministeren for de vanskeligheder, der ville være forbundet med at gå ind i en længere diskussion om, hvad den enkelte butiksindehaver ved og ikke ved. Det tror jeg vil være velegnet til udvalgsbehandlingen. Jeg vil bare sige i al stilfærdighed, at jeg ikke tror, der er mange små brødudsalg, enmandsforretninger eller familieforretninger, der har brug for ret meget mere bureaukrati. Jeg tror, de har bureaukrati nok i forvejen.

Men lad mig så sige om det med grænserne: Jo, det kan da godt være, at man har nogle hensigter med sine grænser, men når erhvervsministeren og regeringen i lovforslaget foreslår, at

denne omsætningsgrænse på disse 15 mio. kr. skal være baseret på en forventet omsætning som et gennemsnit i de næste tre år, så spørger jeg i al stilfærdighed: Hvem er det, der forventer? Hvem skal kontrollere, om man nu forventer det rigtige? Hvad skal man gøre, hvis en forretningsindehaver nu siger: Ja, jeg har en omsætning på 20 mio. kr. eller måske 25 mio. kr. det første år og det andet år, men jeg forventer faktisk, at min forretning lukker det tredje år?

Hvad gør man i sådan en situation? Hvem skal man anmelde sin forventninger til? Skal man anmelde det til kommunen? Eller skal man ned i butikssankenævnet, der heldigvis også er ophævet. Vil det så sige, at politiet skal komme og se folks regnskaber efter og sige: Petersen forventer altså, at han i år vil ligge på det og det niveau. Er det nu realistisk, eller er det ikke realistisk?

Altså, jeg tror i al stilfærdighed, at ministeren og regeringen må indrømme, at vi her har lukket op for et bureaukratisk foretagende, som vi ikke kender enden på.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er ikke i tvivl om, at de erhvervsdrivende og butikshandelen har styr på, hvilke varegrupper de sælger, men jeg er da noget i tvivl om, hvorvidt de vil have den samme og en ensartet definition på, hvilke varegrupper der hører til dagligvarebegrebet, og hvilke varegrupper der hører til langvarige forbrugsgoder, og det skal de jo opgøre for hver enkelt varegruppe.

Det, der er problemet, må jeg sige til erhvervsministeren, er jo også, hvis en butik administrerer på én måde og en anden butik på en anden måde. Hvad er det så for en instans, der skal tage stilling til, hvilken måde at administrere på der er den rigtige, og hvilken der er den forkerte?

Der vil altså blive tale om et system her, hvor der i virkeligheden er sådan et tagselvbord, hvor den enkelte butik definerer varegruppernes tilhørsforhold, og der er ikke nogen appelinstans, der er ingen kontrollinstans, der er ingen til at håndhæve reglerne; det er det rene anarki, man vil indføre.

Jeg har ikke fået svar på mit spørgsmål om, hvad § 4 betyder, hvor der er tale om butikker, som hovedsagelig sælger udvalgsvarer. Hvad er hovedsagelig? Hvad betyder det i praksis? Hvor er grænsen? Og jeg har heller ikke fået at vide, hvem der skal håndhæve denne paragraf.

Endelig vil jeg godt spørge om de forventede omsætningsstal for de nye butikker. Er der noget i vejen for, at et stort supermarked, som ved, at det vil ligge langt, langt over 15 mio. kr., når det er nyetableret, bare siger: Jamen vi forventer en omsætning på 14 mio. kr., og vi kører i tre år med henblik på at slå et par konkurrenter af marken i første omgang, og når de er væk, så ved vi godt, at vi skal lukke om søndagen, men så har vi opnået noget af det, vi gerne ville. Vil det ikke være en realistisk mulighed bare at køre i tre år?

Eller en Bilka, der er nystartet og siger: Vi tager lige de tre første års søndage med. Det kan godt være, at de fleste Bilkaer ligger på en højere omsætning, men hvis Bilka selv mener, at det er realistisk, så kan jeg da godt høre argumentet: Hvem har mere forstand på Bilkabudgetter end Bilka selv, og hvis de mener, det er realistisk med 14 mio. kr., så er det vel rigtigt, indtil det tre år senere viser sig, at det var det ikke, og så holder man søndagslukket. Kan det ikke lade sig gøre? Er det ikke vilkårligt? Er det ikke lidt urimeligt?

Anden næstformand (Henning Grove):

Så går vi videre i ordførerrækken. Fru Pia Kjærsgaard.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg vil ikke undlade at sige, at jeg synes, den sidste bemærkning fra hr. Jørn Jespersen fra Socialistisk Folkeparti var fin. Jeg kunne ikke have sagt det bedre selv. Hvem har mere forstand på Bilkas budgetter end Bilka selv? Det synes jeg var flot sagt.

Og det var så fuldstændig, synes jeg, en bemærkning, som Venstre, De Konservative eller Fremskridtspartiet også kunne være kommet med.

Men tilbage til ordførertalen. Jeg vil sige endnu en gang: Nu står vi her og diskuterer lukkelov, og hvis vi ikke nu én gang for alle tager en beslutning om at afskaffe denne folketingskabte, formynderiske, bagstræberiske, forbrugersjændske lov, så vil vi stå på denne talerstol gang på gang på gang og diskutere, hvad vi nu skal stille op med denne håbløse størrelse.

Jeg vil heller ikke undlade at gøre opmærksom på, at da de første avisreferater kom frem om ministerens initiativ, troede jeg faktisk, at det her var en liberalisering, lige indtil man læser lovforslaget, lige indtil man kommer til den her diskussion i dag; så finder man ud af, at

det her er det værste, værste bureaukratiske makværk, som man overhovedet kan forestille sig. Jeg synes, der er et misforhold imellem den medieomtale, der har været af denne lov, og så det, lovforslaget konkret er.

Der er slet ikke nogen tvivl om, at vi skal have en ny diskussion på mange og umulige tidspunkter om denne her lov. Der er et stort spørgsmålstejn ved – det kan man så selvfølgelig kun glæde sig over – om der er et flertal bag denne lovgivning. Det ser ikke ud til, i hvert fald indtil nu i debatten, at der vil være et flertal.

Erhvervsministeren brugte en meget stor part af den afsluttende del af valgkampen før folketingsvalget i september måned på at meddele, at nu skulle loven væk. Vi skulle slet ikke debattere denne lov længere, og der er nok ikke nogen tvivl om, at der har været nogle CD-vælgere, som har syntes, at det var en utrolig god idé, samtidig med at der inden for alle andre partier er en stor vælgerandel, der ønsker denne lov afskaffet.

Man må sige, at det lovforslag, der nu er fremsat, ikke specielt er særlig enkelt. Det, der har været debatteret mest, også under dagens debat, er specielt det nye begreb omsætningskriterium, som vil give lige så mange problemer som den omstridte sortimentsliste. Man må kun have en omsætning på 15 mio. kr., hvis man skal holde åbent ubegrænset, det vil sige også søndag. Det har allerede medført mange, mange spørgsmål, og der er ingen tvivl om, at inden loven kommer til en videre behandling – hvis den altså gør – vil det medføre yderligere spørgsmål, som ministeren så må besvare igennem udvalget.

Man begrænser jo butikshandelens muligheder for at tjene penge. Er det virkelig regeringens politik, at man vil begrænse butikkernes mulighed for at tjene penge? Jeg forstår ikke sammenhængen mellem regeringens mange løfter om at være med til at nedbringe arbejdsløsheden og sætte omsætningen i vejret i det her samfund og så det lovforslag, vi her debatterer.

Hvad er det da for noget? Butiksindehaveren bør naturligvis selv bestemme, hvornår han eller hun ønsker at åbne eller lukke sin butik. Det er ikke statens butikker – i hvert fald ikke endnu – men private foretagender, som man naturligvis må have fuldstændig råderet over selv.

15 mio. kr.-grænsen vil der som sagt fortsat blive sat spørgsmålstejn ved, og jeg skal også nu spørge ministeren: Hvordan stiller man sig

f.eks. i sommerhusområder på sådan en rigtig god sommersøndag, hvor der er en gevaldig omsætning? Skal man nu til at begrænse dér og lukke på den sommersøndag, hvor der virkelig er mulighed for at tjene nogle gode penge, og hvor forbrugerne meget gerne vil handle?

Hvorfor i alverden er det lige 15 mio. kr.? Hvorfor er det ikke 5 mio. kr., 20 mio. kr. eller 25 mio. kr.? Hvordan har man fundet frem til det tal?

Der er blevet stillet spørgsmål om, hvorvidt et stort supermarked kan oprette en masse små selvstændige butikker.

Der er så utrolig mange krummelurer ved det her forslag, at det simpelt hen ikke er værd at have med at gøre.

Jeg synes egentlig, det er sagt utrolig godt også i en af de første bemærkninger fra Socialistisk Folkepartis ordfører, at dette lovforslag er mindst lige så bureaukratisk som den lov, der er gældende i dag. Det synes jeg er de rigtige ord til Socialdemokratiet, til Det Radikale Venstre og til Centrum-Demokraterne, som står bag dette lovforslag.

Lad os dog få afskaffet den lukkelov, lad os dog gøre det, som, hvis partierne var fritstillet, et stort flertal i Folketinget og ikke mindst vælgerbefolkningen ville gå ind for.

Bjørn Elmquist (RV):

Man må jo sige, at debatten om lukkeloven er blevet en slags flosklernes holdeplads og et sted, hvor der ikke er nogen påstand, der kan drives for vidt eller for langt ud.

Der er nogle, der mener, at butiksindehaverne ikke kan skelne mellem varens pris, og hvor meget der skal beregnes i moms eller punkt-afgifter på de pågældende varer. Vi hører også, at det forslag, der nu ligger på Folketingets bord, vil bidrage til miljøproblemer, CO₂-udslippet vil øges voldsomt. Vi hører, at små butikker bliver slået ihjel, og i samme åndedrag får vi at vide, at de store ikke kan få det, som de vil have det. Vi får at vide, at en succes vil blive straffet. Som om succes har noget med volumen at gøre, som om der ikke skulle være masser af butiksindehavere i Danmark, handlende, der ved, at det er klogt en gang imellem ikke at vakse sig for stor i omsætning, men tværtimod satse på ganske bestemte nicher, på ganske bestemte åbningstider, på et ganske bestemt klientel.

Jeg synes, der er megen underkendelse af de mennesker, som har deres daglige virke, om de så er selvstændige eller ansatte, i dette erhverv.

Og at dagligvarebegrebet ikke skulle være et velindarbejdet begreb, kan jeg heller ikke tage alvorligt, for vi ved, der er noget, der hedder Dagrofa, som masser af handlende er tilsluttet, og man trykker bare på en knap på sin computer, så kommer de kørende, og så fylder de lagrene op. Man behøver ikke specificere, hvad det skal være for noget, for man ved godt, hvad dagligvarer er for noget – selvfølgelig ved man det.

Man får også indtrykket af, at der er adskillige af ordførerne, der ikke har læst forslaget rigtigt, for hvad er det for noget – undskyld, hr. formand, jeg havde nær sagt sludder; det må jeg måske godt sige så, jo, det må jeg godt, for det var nemlig noget sludder at sige: Hvad skal der ske med dem i sommerhusområderne, som har en stor, blomstrende forretning? Jamen der står, at den dispensation, de har fået, løber i de næste 5 år, efter at loven måtte være blevet vedtaget, og når de 5 år er gået, skal loven tages op til revision. Så der er da al mulig udsigt til, at de slet ikke får nogen problemer, når det kommer til stykket.

Og når man sidder stille dernede på sin plads og venter på, at det bliver ens ordførertur, efter at alle er sprunget op med den ene korte bemærkning efter den anden, også til nogle, som slet ikke har været ordførere endnu, ja, så får man jo indtryk af, at dette Ting, hvis man tog fløjene, er totalt handlingslammet på det her område. For hvis der er én ting, som SF og Enhedslisten på den ene side og V, K og Z på den anden side kan blive enige om, så er det, at der intet skal ske i denne sag i hvert fald. De er stik imod hinanden. Det eneste, de kan blive enige om, er at kaste sig over regeringen, som nu har barslet med et forslag.

Jeg tror, at dette forslag har en lang række kvaliteter. Det er da nok rigtigt, at hvis vi liberaliserede hele vejen igennem, sådan som vi fra Det Radikale Venstre i princippet ikke har modsat os, men som vi ikke har støttet konkret i denne folketingssamling, ville mange ting være meget enklere.

Men prøv nu at give dette forslag en chance, prøv at gå i udvalget og tænk tingene igennem og arbejd med det, som ministeren også har lagt op til: at der er muligheder for at skrue på den ene og den anden knap. Og prøv at indse, at der her lægges op til en mangfoldighed i butiksektoren, en mangfoldighed for de selvstændige med hensyn til at kunne leve deres eget liv, til at få deres virksomhed, deres forretning til at køre,

og masser af chancer for de ansatte til at få et arbejde, en arbejdstid og et arbejdsindhold, f.eks. hvad deltid angår, som passer lige præcis til deres individuelle behov.

Det er ikke alle ansatte i butikserhvervet, som er formet over samme læst; det er ikke alle sammen, der er mødre til to børn og har en travl mand. Det er ikke alle, der har det sådan. Der er masser af enlige, som gerne vil arbejde på det, vi andre kalder skæve tidspunkter, f.eks. på tider, hvor man som folketingsmedlem også må være aktiv. Så lad nu være med at slå mangfoldigheden ihjel.

Og hvis jeg skal komme med ét rosende ord til en af ordførerne fra opposition, så vil jeg sige, at jeg synes, fru Pernille Sams i hvert fald i sit første indlæg – jeg ved ikke, om det var med vilje; undskyld, hvis jeg roser for meget! – dog alligevel gav udtryk for at ville se nærmere på det her, når det kommer op i udvalget. Det synes jeg at jeg i hvert fald godt vil have lov til at sige tak for. Jeg håber så ikke, at jeg har misforstået fru Pernille Sams.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg har bedt om ordet for at få opklaret nogle for mig uklare spørgsmål omkring Det Radikale Venstre og Det Radikale Venstres politik. Når man hører Det Radikale Venstres ordfører tale om, at der kunne da være en fordel i, at man ikke har for stor en omsætning i sin butik, at man koncentrerer sig om det, man er god til, osv., så kan jeg da godt forstå det, og det er da også almindelig erhvervstankegang, at man i mange virksomheder siger, at det med den store omsætning da ikke altid nødvendigvis er en fordel; det kan da godt være, at vi skal koncentrere os om . . . osv.

Men fortæl mig lige: Hvornår er det blevet radikal politik, at en sådan begrænsning skal foretages af samfundet, af staten? Jeg troede da, at Det Radikale Venstre var tilhængere af et frit erhvervsliv, at det var den erhvervsdrivende selv, der skulle træffe den beslutning.

Så kan jeg selvfølgelig da ikke sådan dy mig for, når Det Radikale Venstres ordfører siger, at Det Radikale Venstre i princippet ikke vil modsætte sig en liberalisering, men at man i den øjeblikkelige situation . . . osv., osv., så får det mig til at tænke på et radikalt medlem, som desværre ikke er her mere, nemlig fru Aase Olesen, der engang brugte udtrykket om en mandlig kollega, at vedkommende var slap som en karklud.

Jeg synes, at denne præcisering af Det Radikale Venstres politik på spørgsmålet om liberalisering af lukkeloven eller ej godt kunne minde lidt om den karakteristik.

Men må jeg afslutningsvis udbede mig en lidt klarere definition af: Hvad er det egentlig, Det Radikale Venstre står for i denne sag, og er man parat til at arbejde videre med henblik på en total ophævelse, eller er det her budet, som man nu synes er i orden?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg sad faktisk og fik den samme følelse, men det var, fordi De Radikale har lige så mange holdninger, som de har medlemmer.

En af de sidste gange – for vi har haft så mange debatter om lukkeloven – var det fru Lone Dybkjær, der var ordfører, og da må jeg altså sige, at hendes holdning var helt anderledes end hr. Bjørn Elmquists; det skal jeg så sandelig lige love for.

Det får mig kun til igen at sige: Hvorfor kan man dog ikke stille medlemmerne frit i denne sag? Så kan hr. Bjørn Elmquist stemme imod, andre i den radikale folketingsgruppe kan stemme for. Sådan er det også i de andre partier. Det synes jeg ville være helt fint.

Så kan jeg konstatere, at ifølge hr. Bjørn Elmquist er fløjene i dansk politik SF, Enhedslisten, Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet. Det er vist noget nyt, hvis man skal forstå det på den måde.

Men tilbage til det politiske. Jeg ved udmærket godt, at den bestemmelse, der er for sommerhusområderne, gælder i 5 år, og så siger hr. Bjørn Elmquist, at så skal den til revision. Det må betyde, at man allerede på nuværende tidspunkt føler, at den ikke er korrekt. Er det hermed et løfte om, at så bliver bestemmelserne lavet om?

Det får mig til at gentage min påstand fra før om, at det bliver så sandelig ikke sidste gang, vi diskuterer denne lov i det danske Folketing.

Jeg synes faktisk, det er lidt besynderligt, at man fra hr. Bjørn Elmquists side skal høre på, at Folketingets partier underkender de butikshandlende, som om de ikke kunne finde ud af det. Det er jo præcis det, jeg mener at de butikshandlende kan og politikerne ikke kan. Derfor skal politikerne holde sig langt væk fra denne lov, ophæve den og lade butikkerne selv bestemme, hvordan det skal fungere. Det er slet, slet ikke noget, politikere kan finde ud af, og det

er jo noget, som hele den debat, der har været efter vedtagelsen af den sidste lov, som først lige er trådt i kraft, netop bevidner.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det forekom mig, at hr. Bjørn Elmquist sagde, at Enhedslisten mente, at der ingenting skulle ske. Det må jeg altså protestere voldsomt over. Det er flere måneder siden, vi fremsatte vores eget forslag til ændring af lukkeloven.

Men det, der fik mig herop, var, at hr. Bjørn Elmquist omtalte miljøproblemerne i den her sag som en floskel. Så må jeg spørge hr. Bjørn Elmquist: Er hr. Bjørn Elmquist i tvivl om, at en lov som denne vil give anledning til stor vækst i de store butikker og butikscentrene? Er hr. Bjørn Elmquist i tvivl om, at når vi får en vækst i butikscentrene, så får vi mere bilisme? Og er hr. Bjørn Elmquist i tvivl om, at mere bilisme giver mere CO₂? Det vil jeg sådan set gerne oplyses om.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Jeg vil da gerne berolige hr. Bjørn Elmquist. Det var absolut ikke nogen misforståelse, når hr. Bjørn Elmquist havde opfattet, at jeg faktisk ønskede et konstruktivt udvalgsarbejde og en konstruktiv forhandling, for jeg mener, det ville være så afgørende nu at få afklaret dette spørgsmål, som har ligget i så lang tid til alles store utilfredshed. Ingen ved i virkeligheden, hvilke regler de skal leve efter i fremtiden, og man har ikke mange ønsker om at overholde den nuværende lovgivning, for alle ved, at den alligevel bliver lavet om.

Men jeg vil så samtidig sige, at vi ikke skal have den lavet om for enhver pris; det skal være til noget bedre, det skal ikke bare være til noget andet.

Helt konkret til hr. Bjørn Elmquist: Jeg lagde mærke til, at hr. Bjørn Elmquist nærmest undskyldte skærpselsen i turist- og sommerhusområderne og forsøgte at sige, at det i virkeligheden ikke var nogen skærpselse, for der var jo 5 år, inden de nu skulle til at lukke om søndagen, så det var jo ikke noget problem.

Så vil jeg godt sige, at hvis man ikke ønsker, at der skal skabes problemer – jeg kunne forstå på hr. Bjørn Elmquist, at det ønsker han i virkeligheden ikke; han undskyldte næsten, at der var det problem i det – hvis man ikke ønsker, der skal skabes problemer for lokalkøbmænde-

ne i sømmerhusområderne, hvorfor i alverden har man så inddraget de nuværende dispensationer? Hvorfor har man så ikke bare gjort dispensationerne permanente? Hvorfor har man sagt, at om 5 år falder hammeren, og så skal de lukke om søndagen, hvis de sælger lidt for meget, hvis de har lidt for mange kunder?

Hvad er meningen med det, hvis man alligevel står allerede nu, inden loven overhovedet er vedtaget, og undskylder, at man gør det?

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er faktisk blevet lidt i tvivl om, efterhånden som debatten er forløbet, hvad Venstres og De Konservatives position egentlig er.

Jeg synes, det startede meget kritisk. Jeg forstod, at man var meget på linje med SF i kritikken af den skjulte sortimentsliste, der ligger i det her forslag, at man nærmest var af den opfattelse, som vi også er, at dette er langt vanskeligere at administrere end det nuværende.

Nu synes jeg, der lyder mere forsonlige toner især fra Det Konservative Folkeparti, og derfor synes jeg da, at det kunne være meget interessant med en melding.

Jeg vil godt sige, at jeg synes, det ville være meget uheldigt, hvis denne lov blev gennemført med enten Venstres eller De Konservatives eller begge partiers stemmer. Men jeg ville da synes, det ville være ret morsomt at få lejlighed til at gennemgå det sidste års debat og taget fat i samtlige de argumenter, som Venstre og De Konservative har kørt frem med som kritik af den gældende lov, og så bruge dem præcis i samme grad og på samme måde i forhold til denne lov; for argumenterne ville blive langt, langt bedre, end de har været hidtil, de ville blive langt skarpere, og der vil være langt flere muligheder for at gøre grin med den måde, som disse bestemmelser bliver administreret på.

Det skulle da være en sand fryd at komme efter Venstre og De Konservative med den kampagne, som de to partier har kørt, hvis de kunne tænke sig at gå ind og sikre det her lovforslag. Så hvis det er tilfældet, hvis man kunne forestille sig dét, så ville jeg være glad for en melding nu, så vi kan starte kampagnen og forberede argumenterne og lægge op til at bruge alle Venstres og De Konservatives argumenter mod dem selv.

Hvis man omvendt siger, at der skal meget radikale ændringer til af forslaget, for at man kunne gå ind for det, så var det måske også

meget rimeligt, at man antydede, hvad det er for nogle ændringer, der skal til. Er det f.eks. hele dagligvarebegrebet, der skal ud? Er det kun en restriktion om øl, vin og spiritus, der må være tilbage, eller hvor forestiller Venstre og De Konservative sig, det kan lande? En lidt klar besked på det område synes jeg ville være hensigtsmæssig.

Så synes jeg i øvrigt også, at Venstre og De Konservative, hvis de kunne tænke sig at gå ind i det her, måske skulle svare på nogle af deres egne spørgsmål omkring ankemulighederne. Hvad mener Venstre og De Konservative om kontrollen af det her? Er det politiet, der skal ind og regulere det? Det er, så vidt jeg kan se, den eneste kontrolmyndighed, der er.

Anden næstformand (Henning Grove):

Her er det den røde lampe, der regulerer!

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

Jeg vil godt starte med at takke hr. Jørn Jespersen, fordi han ikke havde nogen kort bemærkning til mig. Det var ganske vist mig, der havde været på talerstolen som ordfører inden da, men altså formentlig i overensstemmelse med forretningsordenen havde hr. Jørn Jespersen ikke nogen korte bemærkninger til mig.

Til hr. Svend Erik Hovmand vil jeg sige, at vi mener ikke, at vi på den måde, som det blev lagt op fra hr. Svend Erik Hovmands side, lader staten bestemme, hvor stor en erhvervsdrivendes omsætning skal være. Vi foreslår her noget, som betyder, at det vil have nogle konsekvenser, hvor høj en omsætning man har. Men det er jo ikke ukendte fænomener, det har vi også i skateloavgivningen f.eks.; så det er da ikke noget specielt. Det er ikke sådan, at vi går ud og forbyder en omsætning af den ene eller den anden karakter, som overstiger et bestemt beløb, men vi siger, at overstiger den, så har det nogle konsekvenser. Og det har vi masser af tilfælde af i lovgivningen, så dér har vi ingen problemer.

Vi er parat til yderligere liberalisering, men læg vel mærke til, at i dette forslag giver vi jo hinanden hånden på, at når det er gennemført, skal der gå 5 år, og så tager vi loven op til revision; det synes vi lyder meget fornuftigt.

Til fru Pia Kjærsgaard vil jeg sige med hensyn til fritstilling i den radikale gruppe: Vi er alle fritstillede, men vi er enige om at anbefale det her, så der er slet ingen problemer. Men jeg er da glad for at høre, at fru Pia Kjærsgaard har

medlemmer i Fremskridtspartiets gruppe, som åbenbart godt vil stemme for det her lovforslag. For jeg forstod af det, fru Pia Kjærsgaard sagde, at der i alle grupper var forskellige opfattelser. Fint, til lykke, velkommen! Er det fru Pia Kjærsgaard, der vil stemme for, eller hvor mange af Fremskridtspartiets medlemmer er det, der vil stemme for? Det er helt fint.

I den radikale gruppe træffer vi vores egne beslutninger, og vi er enige om, at det her vil vi godt anbefale, og det vil vi stemme for.

At Fremskridtspartiet og andre udgør fløjene – ja, men det kan da ikke skabe nogen forundring. Vi mener, at vi sidder lige præcis i midten, så det er helt i overensstemmelse med det.

Til hr. Frank Aaen kan jeg også lige nå at få sagt, at det er da rigtigt, at Enhedslisten har fremlagt sit eget forslag, men det har jo ikke samlet noget flertal. Så min konklusion var rigtig, at hvis vi tog regeringspartierne ud, ville resten af Folketinget overhovedet ikke kunne enes om noget som helst.

Og miljøproblemerne – ja, jeg skal vende tilbage til det senere; jeg mangler et par svar endnu.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det var jo selvfølgelig meget morsomt, synes hr. Bjørn Elmquist selv, det, han sagde, men jeg har den indstilling, at hvis man bliver fritstillet, så er man fritstillet.

Jeg tror ikke, at der er nogen i Fremskridtspartiets folketingsgruppe, – jeg kan næppe forestille mig det – der vil være imod en ophævelse af lukkeloven. Men er man fritstillet, er man fritstillet. Og der er jo ingen tvivl om, at med en fritstilling af Folketingets medlemmer ville der være et flertal for en ophævelse af lukkeloven. Og det er det, jeg synes er så væsentligt.

Så kan hr. Bjørn Elmquist blive ved med at tale om fløjene, som han fastholder er SF, Enhedslisten, Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet. Og det er da rigtigt, at der blandt det meget store flertal er forskellige opfattelser af, hvordan man ønsker, at en lukkelov skal være. Det, hr. Bjørn Elmquist bare må notere sig, er, at vi er et flertal imod regeringens forslag. Og det er jo problemet for regeringen.

Frank Aaen (EL):

Regeringens udspil til en lukkelov er ødelæggende for de ansatte og de små butikker. Med generel mulighed for døgnåbent forringes

arbejdsvilkårene for de ansatte. Det vil blive endnu sværere end i dag at forene butiksarbejde med fornuftigt familieliv, og de mindre købmændsbutikker og specialbutikkerne får sværere ved at klare sig, når de store butikcentre får mulighed for at holde sent åbent.

Allerede den gældende lukkelov er hård for de små butikker. Store butikcentre vil vokse på bekostning af nærbutikkerne. Det vil medføre en voldsom miljøbelastning, fordi alle skal køre længere og længere for at købe ind.

Det forslag her bringer os endnu et skridt i retning af, at vi i nærområdet enten er butiksløse eller henvist til døgnbutikker og tankstationer. Kun de, der har bil, får adgang til et alsidigt udbud af varer og butikker. Det er helt forståeligt, og det er vel også noget af grundlaget for forslaget, at CD endnu en gang kommer igen med noget i det her Folketing, som fremmer bilismen. Jeg fatter sådan set ikke, hvordan Socialdemokratiet kan gå med på det.

Vi har i Enhedslisten fremsat forslag til en lukkelov, der gavner de små butikker, og som fremmer ordentlige arbejdsforhold for de ansatte. Vi har foreslået, at der skelnes mellem små dagligvarebutikker under 200 m² og alle andre butikker. Kun små dagligvarebutikker kan, hvis de opfylder bestemte hensyn til de ansatte, slippe for de begrænsninger, der skal gælde for de store og for alle de butikker, der sælger varige forbrugsgoder, som vi jo sagtens kan vente til dagen efter med at købe ind.

Vi foreslog desuden en generel stramning af den gældende lukkelov, både den daglige åbningstid og begrænsningen til én lang lørdag.

Denne skelnen mellem store og små kom jo til at indgå i det oprindelige udspil fra erhvervsministeren. Men hjælpen til de små butikker er åbenbart forsvundet under forhandlingerne. Hvad hjælper det, at man kan holde åbent om søndagen, når man udkonkurreres resten af ugen af de store kæder og butikcentre?

Arbejdsvilkårene i de små dagligvarebutikker, der efter vores forslag kan holde længe åbent, skal være sikret. Det er betingelsen for at kunne holde sent åbent, at der er en sådan aftale mellem de ansatte og arbejdsgiveren. Der skal være en aftale, der sikrer de ansatte afspadsering for aften- og natarbejde, så de på andre tidspunkter får tid til familielivet. Desuden skal det være forbudt, at unge arbejder i aften- og nattetimerne.

Jeg tror også, at vi med de formuleringer, der ligger i vores forslag, er ret effektive til at stoppe

de discountbutikker, der lever af at have unge på elendige arbejdsvilkår til at pukke i deres butikker.

Jeg forstår – og jeg er ikke så forundret over – at CD vil se bort fra hensynet til de ansatte. Og det var jo heller ikke indeholdt i erhvervsministerens oprindelige udspil, men jeg har stadig væk ikke forstået, hvor Socialdemokratiet er i det her spørgsmål.

Jeg forstår ikke, at man bare sprang over forslaget fra Enhedslisten. Man kunne have fået hensynet til de ansatte og hensynet til de små butikker opfyldt ved at have kigget på Enhedslistens forslag.

Man har sagt, at argumentet er, at man ikke kan stille krav til en overenskomst i en lovgivning. Det forstår jeg ikke. I formiddags diskuterede vi Dansk Internationalt Skibsregister, og deri indeholdes der krav til, hvilke kollektive overenskomster der skal være, for at man kan blive optaget i det register.

Vi har arbejdsmiljølovgivningen, som også giver mange muligheder for at kunne stille krav til, hvordan arbejdsforholdene skal være. Hvis det er sådan, at man for alvor holder fast i, at man ikke mener, vi herinde kan lovgive om overenskomstforhold overhovedet på noget område, så skal jeg i hvert fald også komme til at erindre om det, hvis vi skal til at gribe ind i de konflikter, der måske snart er på vej.

Jeg må beklage, at man valgte VKZ-vejen, at man valgte at give CD en kanin til valgkampen, for det er vel det, det drejer sig om – og man gjorde det på bekostning af de ansatte, de små butikker, miljøet. Jeg håber fortsat, at Socialdemokratiet vil komme til besindelse, og jeg håber, at man i hvert fald som minimum i ændringen af en lukkelov vil indføre, at der tages et hensyn til de ansatte. Det må som minimum være, hvad man kan forvente af det store arbejderparti.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (RV):

I sit ordførerindlæg beskæftigede hr. Frank Aaen sig igen med miljøspørgsmålet. Dér vil jeg så også knytte an til noget af det, jeg før ville have svaret ham på: at det er vores opfattelse, at mange af de små nærbutikker vil drage fordel lige præcis af det lovforslag, som erhvervsministeren her fremsætter. De vil kunne holde åbent så at sige skræddersyet efter deres egne vurderinger af kundernes behov, og hvornår folk er hjemme, hvis nu man har butikken i en forstad eller i en mindre by længere væk fra de større byer, eller hvis man ligger inde midt i en stor by.

Vi er overbevist om, at det derfor ikke vil have de utilsigtede og uheldige miljøkonsekvenser, som hr. Frank Aaen er inde på. Vi tror ikke på, at man ad denne vej kan påvise et større CO₂-udslip f.eks. Men vi mener altså også, uden at jeg skal prøve på at ironisere over det, at det vil gavne den del af miljøet, som handler om et nærsamfund og de mindre enheder.

Så vil jeg godt sige tak til fru Pernille Sams, fordi jeg altså ikke havde misforstået det. Der er tale om at gå ind i et udvalgsarbejde, der er konstruktivt, og hermed, vil jeg sige til fru Pia Kjærsgaard, begynder det at blive interessant, for så er der jo noget, der minder om noget i retning af et flertal for tanker, som bygger på det forslag, som erhvervsministeren her fremsætter.

Der er blevet skældt ud på Socialdemokratiet af flere af ordførerne, men jeg vil godt kvittere for den fleksibilitet, som jeg synes man må sige der her er udvist af det store regeringsparti, og jeg er sikker på, at vi under udvalgsarbejdet derfor også godt kan ende et sted, der minder om det, der her er fremsat.

Sonja Albrink (CD):

Selv om det ikke denne gang lykkes at befri landet for en lukkelov, er det nu ved hårdt arbejde og en vilje til at bøj synspunkterne imod hinanden blevet muligt for erhvervsministeren at fremsætte et lovforslag, der helt klart er et godt stykke på vejen mod en total liberalisering. Det er vi i CD meget tilfredse med.

På baggrund af de vanskeligheder, der har været med at komme til vejs ende, fordi det er komplet umuligt at ændre så meget som et komma, uden at der rejser sig et ramaskrig fra den ene eller den anden part i sagen, ja, så synes jeg ærlig talt, det er en lettelse, at der nu er blevet skåret igennem, og at det oven i købet er sket i skikkelse af et betydelig mere enkelt forslag end det, vi har set tidligere fra regeringen. Det kan jeg ikke lade være med at glæde mig over på CD's og som sagt også på regeringens vegne.

Omsætningsgrænsen på 15 mio. kr. for at kunne holde åbent, som man vil, mener vi er et godt bytte for den sortimentslistemodell, vi fik ved sidste lovændring.

Både eksisterende små nærbutikker og benzinstationers kiosker sikres næring, og man gavner mulighederne for de mennesker, der kunne tænke sig at gå i gang og starte nye små dagligvarebutikker.

Reglen er udformet så tilpas elastisk, at omsætningsgrænsen blot ikke må overskrides tre år i træk. Hammeren falder altså ikke ved den første overskridelse, men først den tredje gang.

Nogle har gjort grin med de restriktioner af salg af øl, vin og spiritus, som er med i lovforslaget, og talt om formynderi, der overgår selv vort naboland Sveriges. Men det vil jeg ærlig talt forholde mig ganske kold over for. Jeg synes, det er til at leve med, og det er måske netop den alkohol, man ikke kan komme i besiddelse af, der forhindrer en beruset i at gå så meget fra sans og samling, at han sætter sig ind bag rattet i en bil og på tragisk vis kommer til at berøve uskyldige mennesker deres liv eller førlighed på grund af spritkørsel.

Den slags tilfælde har vi set mere end rigeligt af, og skulle vi få lidt færre som følge af den lukkelov, kan jeg ikke have ondt af det overhovedet.

Jeg vil slutte mit indlæg med at kvittere og takke De Konservatives ordfører, fru Pernille Sams, for den udstrakte hånd, som også jeg fra CD følte blev rakt frem. Jeg tror, ministeren vil bekræfte, at vi alle er parate til at deltage i et fælles møde, hvor vi får problemerne belyst og får tvivlsspørgsmålene nærmere undersøgt.

Jeg vil slutte med at sige, at vi i CD kan støtte det af ministeren fremsatte lovforslag.

(Kort bemærkning).

Jens Risgaard Knudsen (S):

Mit partis ordfører, fru Lotte Henriksen, har allerede meget korrekt præciseret, at der er socialdemokratiske medlemmer, der har taget forbehold. Over for Tinget skal jeg ikke skjule, at jeg er et af disse socialdemokratiske medlemmer, og det er jeg bl.a. med baggrund i tilblivelsen af den nugældende lukkelov. Tilblivelsen af lukkeloven, som den kendes i dag, kan jeg for mit eget vedkommende ikke se bort fra. Jeg tænker ikke mindst på, hvad der skete i selve lovforberedelsesfasen, som vi heller ikke her i Tinget er ukendt med.

Lovforberedelsesforløbet forud for vedtagelsen af den nugældende lukkelov har efter min opfattelse krav på respekt fra medlemmernes side. Sådan føler jeg det i hvert fald selv. For mig er troværdighed også i forbindelse med lovgivningsarbejde noget meget afgørende.

Skulle det foreliggende lovforslag komme til tredje og sidste behandling i den foreliggende form, har jeg derfor i sinde at stemme imod lov-

forslaget. Hvorvidt lovforslaget når frem til tredje behandling, er der næppe nogen der har sikkerhed for på nuværende tidspunkt og slet ikke i dag. Der kan nemlig komme meget grus i maskineriet under det efterfølgende udvalgsarbejde. Det bør vi næppe se bort fra, heller ikke ved denne lejlighed.

Så til allersidst den bemærkning, at hr. Hovmands ordførertale på sit partis vegne efter min opfattelse var en yderligere tilskyndelse til at stå fast ved det standpunkt, jeg har taget til sagen, og som jeg her nærmere har redegjort for over for Tinget.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Jeg vil gerne sige tak for de, synes jeg da, mange lyspunkter, der var i debatten hos flere forskellige ordførere.

Hvad er det så for en lukkelov, der kunne tegne sig i det forslag, regeringen har fremsat? Det er en lukkelov, som man jo snarere kan kalde en åbningslov, fordi antallet af lukketimer er væsentlig lavere end antallet af åbningstimer.

Vi har et forslag, der går ud på, at samtlige butikker, store som små, dagligvare- og ikkedagligvarebutikker, kan holde åbent fra mandag morgen til lørdag eftermiddag kl. 17. Det synes jeg jeg manglede bemærkninger om i den kritiske oppositions indlæg. Fri åbningstid mandag til fredag, samtlige lørdage lange, og så starter diskussionen: Hvordan afgrænser vi så fra lørdag kl. 17 til mandag morgen kl. 6?

Der er to ting, jeg godt vil sige om det. For det første, at med de lukketider eller rettere åbningstider, som vi har fra mandag morgen til lørdag eftermiddag, vil presset under alle omstændigheder blive mindre i den resterende lukketid. Det er der ingen som helst tvivl om.

Det andet, jeg vil sige om det, er, at vi får en lukkelov her, som betyder – og det er der selvfølgelig en ganske bestemt mening med, for der er en ganske bestemt tegning i det – at 99,5 pct. af samtlige kiosker kan holde åbent altid, at 97,3 pct. af samtlige minimarkeder kan holde åbent altid, at 47,3 pct., altså knap halvdelen, af discountbutikkerne kan holde åbent, og at kun 9 pct. af supermarkeder – og varehuse skal med i den kategori naturligvis – kan holde åbent efter denne lov. Det er der en ganske bestemt idé med. De store arbejder tiden for.

Vi skal nu nedsætte en kommission, som jeg selv mener er meget væsentlig, som skal prøve at se på det lange sigt i hele detailhandelsudviklingen, men der er i hvert fald ingen tvivl om

trenden i det her, når man ser tilbage, og når man ser, hvad der tegner sig bare i de nærmeste år. Trenden går jo i retning af de store forretninger, der tiltrækker mere og mere handel, de store kæder, de store lavprisvarehuse, de store butikker.

Dette forslag til revision af lukkeloven har som et klart sigte at prøve at holde en lille hånd over de små butikker, og jeg vil gerne tilslutte mig, hvad hr. Bjørn Elmquist talte om omkring nicherne. Det ser jeg selv som de små butikkers måske eneste chance for at overleve i ræset med de store. Det er at finde dels det lille specielle sortiment – og nu snakker jeg ikke sortimentsbekendtgørelse, for butikken afgør selv, hvad det er for dagligvarer og i et vist omfang jo også udvalgsvarer, de vil sælge – finde de små specielle ting og, som hr. Elmquist sagde det, også de specielle tidspunkter, hvor de lige netop kan gå ind og udfylde et behov, som de store i kraft af denne lukkelov ikke kan opfylde. Det er et forsøg på i nogle timer om ugen at give de små muligheden for at hive noget omsætning tilbage igen.

Jeg må nok sige, at det undrer mig lidt, når jeg kender f.eks. hr. Svend Erik Hovmands ægte engagement i små virksomheder – herunder små butikker, går jeg ud fra – at hr. Svend Erik Hovmand fremstiller det, som om der overhovedet ikke er problemer ved en totalt fri lukkelov eller rettere en ophævelse af lukkeloven. Det er jo ikke rigtigt. Det er et solidt problem, og dette forslag, der selvfølgelig har det som enhver lukkelov, der har en afgrænsning, har en akilleshæl.

Vi har haft en sortimentsbekendtgørelse; jeg tror ikke, det er for meget at omtale den som en akilleshæl i lukkeloven. Det gjorde den socialdemokratiske ordfører med fuld ret, synes jeg. Vi har haft forslag om de 200 m². Det var også akilleshælen. Jamen de 15 mio. kr. og prioriteringen af dagligvarer er selvfølgelig også akilleshælen her. Ingen grund til at skjule det, for det er det, der kan diskuteres og flyttes og gøres ved osv. Jeg gør bare opmærksom på, at en fuldstændig ophævelse af lukkeloven, uanset om man er for den eller ej, kan man ikke påstå er ukompliceret. Det vil jeg gerne slå fast.

Vi får altså i forslaget en lukkelov, som i høj grad tilgodeser, prøver at holde hånden lidt over de små butikker, dem, der fungerer som nærbutikker rundt omkring i land og by – det er for så vidt de samme forhold – og som nu kan indrette deres betjening af kunderne, efter hvad

kunderne ønsker at købe og hvad de faktisk ikke har behov for at købe.

Vi slipper for sortimentsbekendtgørelsen. Jeg vil gerne sige til de ordførere, der har været inde på, at der muligvis lå en skjult sortimentsbekendtgørelse bag ved det her: Nej, det gør der ikke, for det er jo dér, den er gået galt i alle de 10 år, vi havde en borgerlig regering og i det forløb, vi har haft indtil nu.

Jeg ved ikke, om danskerne har kæmpestore uimødekomne indkøbsbehov; nogle har, nogle har ikke. Men det afgørende, hvor den er gået galt psykologisk i den danske befolkning, mener jeg personligt er, at man ikke kan fortælle en dansker, at den fuldstændig uskyldsrøne dybfrosne kylling, som han står og ser på, efter klokken 20 er dybt kriminel. Det går galt, og derfor er det, vi må have den bredere pensel frem, når vi taler om dagligvarer eller rettere, når vi definerer det på den måde, at vi ikke siger, hvor mange dagligvarer man må sælge, men at man dog ikke må sælge for mere end 5 mio. kr. udvalgsvarer.

Hvorfor må man så ikke det? Ja, hvis man skal tage temperaturen på konstruktionen i denne lukkelov, så må jeg da indrømme i dag, at min første reaktion på den og på de reaktioner, der har været, er, at det ser ud til, at det kommer til at virke rigtig godt. For hvad er det, vi har hørt fra hr. Møgelhøj? Hr. Møgelhøj fra FDB har med stor forargelse – eller megen vrede i hvert fald – konstateret, at Superbrugsen ikke kan holde åbent om søndagen. Nej, det kan Superbrugsen ikke, og det er just præcis meningen, at de store supermarkeder – om det er den store private købmand eller Superbrugsen, er jeg fuldstændig ligeglad med – og disse store forretninger, der sælger fjernsyn, hvidevarer, tøj, alle mulige dejlige ting, ikke skal have lov til om søndagen at gøre livet og tilværelsen fuldstændig umulig for små tøjforretninger, for små specialforretninger. Og sådan nogle synspunkter havde jeg bare håbet ville gøre lidt indtryk også på hr. Svend Erik Hovmand.

Hvordan ser den så ellers ud? Vi slipper altså for sortimentsbekendtgørelsen og diskussionerne om alt det, som jeg er meget enig med ordførerne i har fået en omtale ud over, hvad man sådan set kunne forvente – måske ikke forvente, men så i hvert fald, hvad der var berettiget.

Vi har i dag et butikstidsankenævns, som i øjeblikket er belæst med ansøgninger om dispensationer fra den overvejende del af landets kommuner. Over flertallet af landets kommuner

har en dispensationsansøgning inde, og kreativiteten er enorm, skulle jeg hilse og sige. Er man ikke sommerhusområde, så er man i hvert fald at regne som trafikknudepunkt, mener forskellige byråd og borgmestre. Jeg skal referere til – det tror jeg godt jeg kan tillade mig – Venstres borgmester, hr. Peter Brixtofte, som mener, at Farum Midtpunkt da i hvert fald må være et trafikknudepunkt. Det vil tiden vise i Butikstidsankenævnet.

Jeg vil gerne slå fast, at med dette forslag er forholdene ikke på noget punkt gjort ringere for sommerhusområder. Det er det ene punkt, Butikstidsankenævnet beskæftiger sig med. Det andet er som bekendt trafikknudepunkter.

Hvad trafikknudepunkterne angår, definerer vi nu i lovteksten, hvordan dette skal forstås: Serviceanlæg på motorvejsnettet, butikker i havne, i lufthavne og på jernbanestationer. Det står nu i loven. Herved fjerner vi én af opgaverne for Butikstidsankenævnet.

Hvordan forholder det sig så med sommerhusområderne? Sommerhusområderne har i dag den ordning, den regel, den mulighed, at de kan få en dispensation, som maks. dog varer 5 år. Det er den nugældende regel. Maks. 5 år har disse butikker i sommerhusområderne til at vide sig sikre på, hvordan deres forretningsforhold er.

Ja, men hvad er så det fuldstændig katastrofale i, at vi siger i forslaget: I har præcis den samme frist frem til år 2000, hvor vi har tilkendegivet, at lukkeloven skal revideres. Her giver vi præcis som et minimum den samme frist, for det er jo også sådan, at er et sommerhusområde for 3-4 år siden blevet behandlet og har fået en dispensation, så varer denne dispensation ikke 5 år, som den ellers skulle have gjort, næ, den varer helt frem til år 2000. Altså er intet område blevet stillet ringere, end det er efter de regler, som har været gældende, jeg ved ikke hvor mange år, men det kan vi jo altid slå op under udvalgsbehandlingen.

Der er altså ingen forringelse, og derfor er det ikke rimeligt at sige, at nu skal disse stakkels butikker svæve i en større uvished end det, der har været realiteten for dem hele forløbet igennem med alle disse dispensationer og så videre. Men jeg kan godt se noget forenkling og noget afbureaukratisering i, at Butikstidsankenævnet ikke skal fortsætte med at behandle – jo, selvfølgelig skal det gøre de ansøgninger færdige, der ligger – og at vi ikke fremover skal have denne mængde af sager, hvor jeg bare skal gentage, at kreativiteten jo har været meget stor.

Så er der spørgsmålet om omsætningsgrænsen. Har vi ikke en sortimentsbekendtgørelse, så har vi prøvet med 200 m², og nu har vi så prøvet med en omsætningsgrænse. Det vil ikke virke, siger man. Det kan man ikke finde ud af, siger man. Ja, efter de foreløbige reaktioner i pressen og i diverse pressemeddelelser fra erhvervet må jeg sige, at det lader til, at de enkelte organisationer, købmænd, osv. i hvert fald fuldstændig er klar over deres egen omsætning. Men ikke nok med det, det ser også fuldstændig ud til i pressen, som om de absolut også er vel vidende om alle andres omsætning, for der er jo ingen, der er i tvivl om, hvem der må holde åbent, og hvem der ikke må. Det er fremgået fuldstændig klart af dagspressen, at det er man dybt informeret om i detailhandelskredse, og selvfølgelig er man det.

Derfor må jeg sige til eksemplerne, der har været bragt frem i dag: At man kan starte et Føtex-varehus og påstå, at man har en forventning om, at det vil have en omsætning på 13,7 mio. kr., når enhver ved, at varehuse i den kategori har 100 millioner i omsætning, er jo nonsens.

Hvem er så de bedste kontrollanter til det her? Ja, man kan da overveje at indsætte et korps af vagter, eller hvad ved jeg. Jeg vil gerne sige: Det bliver ikke nødvendigt, for de bedste kontrollanter, den mest effektive kontrol vil blive ført af de små forretninger, der ligger og ser på, at der er én, der ser meget større ud, som også holder åbent om søndagen – der skal nok blive taget hånd om det.

Som det også fremgår af forslaget, er det den, der vil holde åbent, der har bevisbyrden, og som på tilfredsstillende måde skal kunne dokumentere, hvad omsætningen har været. Og jeg vil gerne bakke den ordfører op, der var oppe at sige – jeg tror, det var hr. Elmquist eller fru Lotte Henriksen – at hvis ikke den enkelte butik kan afgøre, hvor meget der er i moms, så har de et større problem med told- og skattemyndighederne, end de har med lukkeloven – det vil jeg gerne sige – og det er vist af en betydelig størrelse.

Dagligvarer har jeg måttet tage i de korte bemærkninger – nu er der ubehagelige lamper, der begynder at lyse – lad os kigge på det nærmere under udvalgsbehandlingen; jeg kan ikke komme dybere ind i det.

Men jeg vil bare gerne understrege, at den lukkelov, vi her foreslår, har et klart sigte. Den har en klar målsætning, og det gælder også på

øl-, vin- og spiritusområdet; der er ting, vi gerne vil fremme, og der er ting, vi ikke vil have, og det må være en klar politisk udmelding, som fru Sonja Albrink sidst sagde det. Vi ønsker ikke, at det gøres meget nemmere for fire unge mennesker i en bil at køre ned kl. 2 om natten i løbet af festen og hente den næste flaske vodka på tankstationen. Det ønsker vi bare ikke. Det kan man have forskellige holdninger til, men sådan er det.

Vi ønsker derimod at give forbrugerne – som der jo ikke har været talt så forfærdelig meget om i dag, men lad os da så lige nævne dem her på falderebet – at give også den forjagede børnefamilie, give andre mulighed for at kunne handle i ro og mag, når de synes, de vil, og så vil vi gerne tage det hensyn, at vi gerne vil, som jeg har sagt, holde hånden lidt over de små forretninger og sige, at de store så får nogle yderligere åbningstimer frem til lørdag; de små kan, vil jeg da gerne tilføje, forhåbentlig hugge lidt omsætning tilbage igen om søndagen. Det er faktisk tanken med det forslag.

Jeg har da noteret mig, at der er flere ordførere, der har givet udtryk for, at der vel var noget at tale videre om, og det er jeg glad for. Det håber jeg vi kan komme i gang med. Indtil videre forudser jeg, at der bliver en del spørgsmål og svar, der skal udveksles mellem Erhvervsministeriet og Erhvervsudvalget. De skal være velkomne, men jeg glæder mig til, at vi kan komme i gang med nogle forhandlinger.

Pernille Sams (KF):

Der er næppe nogen af os, der har lyst til at starte forfra på debatten nu, og jeg skal nok afholde mig fra det, men der er to ting, jeg er nødt til at nævne:

For det første lagde ministeren nu op til, at kontrollen skulle ske ved, at forretningerne skulle angive hinanden: Forretninger skulle gå rundt og holde øje med, om der var nogen, der så for stor ud, og så skulle de anmelde det, hvis de syntes det. Det lyder absolut ikke særlig rart, hvis det er sådan et angiverisynspunkt, der skal være afgørende for, hvem der bliver anmeldt, og hvem der ikke bliver anmeldt, og om denne lov skal kunne kontrolleres eller ej.

Det andet, jeg vil tage fat i, er spørgsmålet om sommerhus- og turistområderne, som i dag har dispensationer, og hvor ministeren siger, at det, som regeringen nu foreslår, ikke er dårligere for sommerhusområderne.

Men når nu regeringen bliver ved med – ligesom hr. Bjørn Elmquist også gjorde meget ud af det – at undskylde de stramninger, der sker på dette område, hvorfor tager man så ikke bare skridtet fuldt ud og gør de nuværende dispensationer permanente? Hvorfor laver man sådan en fælde, som klapper om fem år for disse butikker? Hvis der er en succesfuld købmand i et sommerhusområde, som har lidt for stor omsætning efter regeringens opfattelse, så han når de 15 mio. kr., så skal han lukke om søndagen om fem år. Og om fire år er det altså kun om ét år, og hvad ved jeg.

Det er jo ikke nogen positiv måde, hvorpå man kan opildne virksomheder til at foretage nye investeringer i deres butikker og planlægge ud i fremtiden og satse på nye og positive ting for kunderne osv., når man på den måde sætter en 5-års-grænse og siger: Så er det slut; nu er der ikke dispensationer mere, og nu må man bare lukke om søndagen, hvis man i øvrigt har en for god virksomhed.

Så de to ting synes jeg ministeren stadig væk skylder os svar på. Det behøver ikke nødvendigvis at være nu, men jeg vil i hvert fald bare angive, at jeg ikke følte, at det, som vi hørte, var tilfredsstillende.

Svend Erik Hovmand (V):

Heller ikke jeg skal forlænge debatten unødigt. Jeg tror, mange af de ting, der er sagt, vidner om, at der er brug for en saglig og grundig udvalgsbehandling, og vi hører til dem, der glæder os til den. Vi går til de forhandlinger med et konstruktivt udgangspunkt. Vi har jo fremsat vores forslag. Nu har regeringen fremsat sit forslag, og jeg forstår, at der er noget at tale om, og det synes jeg absolut er positivt.

Men det, jeg har lyst til at gøre en bemærkning om, er ministerens forsvar for, at man i det hele taget skal have en lukkelov. Det er faktisk meget værdifuldt efter ministerens opfattelse, at man har en lukkelov for at beskytte så det ene hensyn, så det andet hensyn, så det tredje hensyn.

Når jeg tænker på, hvad det var for nogle udtalelser, ministeren kom med i valgkampen, hvad det var, CD skrev i sit valgoplæg: at man principielt ønskede en afskaffelse af lukkeloven – der var lidt om spiritus, der var lidt om søndagen, men ellers ønskede man i princippet en ophævelse af lukkeloven – så taler man altså nu om: Nej, en ophævelse, det ville alligevel være for meget, for der er en række hensyn til de store

forretninger, som ikke må have åbent, og hvad ved jeg.

Så siger ministeren, at det med kontrol skal man ikke være så bekymret for, for naboen kan altid angive. Jamen hvad er dog det for noget. Skal vi have sådan et stikkersamfund, et angiveri? Det synes jeg lyder ubehageligt, men bortset fra det, hvad er det så, man skal kontrollere? Så vidt jeg forstår loven, er det forventningerne om de næste tre års omsætning. Jamen hvordan skal man kontrollere, om købmand Petersens forventninger nu er de rigtige? Det er jo ham, der har sine forventninger, og det er jo ikke naboen eller naboen igen, der er i stand til at konkludere, om de er rigtige.

Men under alle omstændigheder glæder vi os til en konstruktiv udvalgsbehandling. Jeg sagde allerede i mit indlæg, at vi var meget glade for og kvitterede for, at man havde fulgt vores forslag vedrørende mandag, tirsdag, onsdag, torsdag og fredag. Nu mangler vi kun lige week-enden, og det håber jeg vi finder en fornuftig løsning på.

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Til fru Pernille Sams' to punkter kan jeg sådan set svare med én sætning og sige: Jo, men heri er der bare ikke noget nyt.

Det ene er spørgsmålet om det såkaldte angiveri. Jeg vil faktisk ikke bruge det udtryk, for jeg synes ikke, det er reelt. Det, det drejer sig om, og det er også et svar til hr. Svend Erik Hovmand, er, at virksomheder, der føler sig trådt over tærne, kan indgive en anmeldelse og sige: Det vil vi gerne have kigget på. Det er der absolut ikke noget nyt i på lukkelovens område. Det er præcis de regler, der gælder i dag, og det var også dem, der gjaldt for nogle år siden. Så det er der ikke noget nyt i.

Må jeg gøre opmærksom på, at det da er præcis de samme ordninger, vi har i konkurrenceloven; dér er det da også et spørgsmål om, at hvis man føler sig forbigået eller krænket eller føler sig dårligt behandlet eller nogle har brugt ufine metoder, så kan man klage over det. Det er vel det samme, vi har på forbrugerområdet, at hvis nogle føler sig trådt over tærne, så kan man klage over det. Man kan klage over tarvelig markedsføring osv.

Hold nu op! Der er intet nyt i dette princip. Hvis nogle mener, at andre overtræder en lov, og føler sig krænket af det forretningsmæssigt, jamen så har de da lov at bede om at få det undersøgt. Sådan er det da. Det er der altså ikke

noget nyt i hverken på lukkelovsområdet eller på nogen af de andre områder. Det ville være interessant at høre – men bare helst ikke i dag – om vi skulle til at revidere alle de andre love.

Så vil jeg godt sige om sommerhusområderne, at der ikke er noget nyt i det her, og jeg synes heller ikke, at fru Pernille Sams' andet indlæg beviste, at der var noget nyt. Sommerhusområderne har i dag og har hele tiden haft – vi kan jo finde ud af, i hvor mange år det er, men det er lige gyldigt – en 5-årig dispensation. Det får de så stadig væk, og de, der får den lige nu, har den i 5 år; alle de, der har fået den for 1, 2, 3 og 4 år siden, de får en på 8-9 år, så der er i hvert fald ingen forringelse af deres forhold.

Så vil jeg godt sige til hr. Svend Erik Hovmand, at jeg hopper ikke på den dér med, at man bliver tillagt noget andet end det, man har sagt. Jeg ved præcis, hvad jeg sagde; jeg siger ganske vist meget, men en gang imellem har jeg faktisk styr på det. Hvad sagde jeg om det her? Jeg sagde, at hvad enten man er for eller imod en total ophævelse af lukkeloven, er der ingen, der kan påstå, at det er uden problemer. Det var lige præcis, hvad jeg sagde, eller også sagde jeg problemfrit. Men i hvert fald sagde jeg det, og det mener jeg. Jeg har aldrig påstået – og det tror jeg ikke der er nogen, der har; det tror jeg såmænd heller ikke Venstre og De Konservative inderst inde vil – at en total fjernelse af lukkeloven vil blive uden problemer og uden konsekvenser. Man kan så vælge at sige, at det vil man se bort fra, fordi man træffer et politisk valg om det andet, men man kan bare ikke påstå, at det er uden problemer, uanset om man er for eller imod det dér. Det var det, jeg sagde.

Men jeg vil da gerne kvittere tilbage til hr. Svend Erik Hovmand og sige, nå ja, ja, ja, så var det vel heller ikke så slemt ment. Vi kan få en udvalgsbehandling, og tiden må jo vise, hvad den så kan føre til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):
Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (26/4 95):
Udtræder: Poul Erik Dyrland (S)
Ny stedf.: Kjeld Espersen (S)

Erhvervsudvalget (26/4 95):
Udtræder: Per Kaalund (S)
Nyt medl.: Ole Stavad (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 28. april 1995, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.32